2106 LK

Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

D R A U G A S

MOKSLAS MENAS LITERATŪRA

ANTROJI DALIS / 1967 METAI, LIEPOS MĖNESIO 15 D. / JULY 15, 1967 / PART TWO NR. 164 (28)

GRAFIKA IR GRAFIKAI

Vienos meno šakos istorinė raida ir pasiekti'eji rezultatai

VALENTINAS RAMONIS

1.

Grafika yra žodis, kuris apima meno šaką, daug'au priklausančią prie juodo ir balto piešimo, negu spalvų. Kitais žodžiais, grafika reiškia viską, kas rišasi su piešimu ar graviūra. Tačiau pastaruoju laiku grafika jau peršoko savo įprastines ribas ir senuoju terminu nebeišsakoma. Spalvos jau vis dažniau ir dažniau yra naudojamos, o šimtai naujų būdų ir technikų pavertė grafiką viena iš įdomiausių meno šakų. Ir pats grafikos menas niekada nebuvo toks aktualus, kaip šiame paskutiniame šimtmetyje. Jos populiarumas dabar yra toks ryškus, kad jeigu taip tęsis ir toilau, tai grafika gali pralenkti net kitas meno formas — tapybą ir skulptūrą. Ieškodami šio populiarumo priežasč'ų, negalime nesuminėti fakto, kad beveik kiekvienas dailininkas, anksčiau ar vėliau yra naudojęsis grafikos technika ir beveik kiekvienas meno mėgėjas gali šiandien įsigyti ne tik po vieną grafikos kūrinį, bet susidaryti sau net gražią kolekcijėlę. Grafikos kūriniai, būdami originalais daugelyje egzempliorių, leidžia dailininkui juos parduoti gana prieinamomis kainomis. Užtad pasitaiko taip, kad galima įsigyti vieno ar kito garsaus menininko tikrą originalą beveik už tą pačią kainą, kurią mokėtum už gerai atspausdintą jo reprodukciją. Reprodukcijos, nors ir gali rasti sau tinkamą vietą namuose, niekad nebus lygios vertės su originalu. Reprodukcijos yra daromos milijoniniais kiek'ais, o grafikos darbai — mažais ir iš anksto dailininko nustatytais egzemplioriais.

Pastaruoju laiku pastebimas visuomenėje noras grafiką geriau pažinti, nuo ko irgi priklauso didelė dalis to minėto jos išpopuliarėjimo. Nežiūrint to, dauguma mūsų publikos nėra su grafika geriau susipažinę, dažnai ją maišant su reprodukc'jomis. Vienoj parodoj pastebėjau, kad žmogus, pirkdamas medžio raižinį, atsisakė jį pirkti, kai sužinojo, kad ir kitas žmogus gali tą patį ra'žinį įsigyti.

Pati pirminė ypatybė, skirianti grafiką nuo reprodukcijų, yra ta, kad reprodukcijos spausdinamos dideliais kiek'ais, o grafikos darbai labai ribota's iš anksto griežtai sutartais. Tų darbų gali būti tik vienas, kaip pavyzdžiui monotipas, arba net du ar trys šimtai. Tik retais atvejais spausdinama net iki tūkstančio egzempliorių. Garsiausieji pasaulio dailininkai, ka'p pavyzdžiui Picasso, Miro, Chagallis ar kiti, būdami geri meistrai ir pu'kiai valdydami pasirinktąją techniką bei turėdami kūrybai ger'ausias sąlygas, atspausdina savo grafikos darbus ir didesniais k'ekiais. Tų darbų žymus pare'kalavimas taipgi verčia juos š'tai daryti. Mažiau žinomi menininkai riboja savo originalus tarp 50 ir 150 egz., o mažai arba ir visai nežinomieji pasitenkina tik 10 ir 50 egz. Bet pasitaiko, kad ir patys garsiausieji išleidžia labai mažus grafikos darbų tiražus, kurių kainos tada būna taipgi atitinkamai didesnės.

"The American Print Council", vyriausias grafikos organas Amerikoje, bando grafikos originalumą šitaip iša'škinti:

1. Menininko sukuriamas paveikslas ant akmens, medžio, metalo ar kitos panašios medžiagos tik dėl vienintelės priežasties, kad jis tą atvaizdą galėtų vėliau atspausdinti popieriuje.

2. Atliktas atvaizdas atspausdinamas popieriuje paties menininko rankomis arba bent perspausdinimo darbas griežtai prižiūrimas paties dailininko.

3. Baigtas darbas yra menininko patikrinamas, pripažįstamas geru ir autoriaus pasirašomas.

Šitos definicijos apima visus grafikos darbus, atliktus po 1930 metų, bet ne visus, atliktus prieš tai.

"The American Print Council" įsisteigė dėl kelių priežasčių. Pirma, norėta išplatinti ir išpopuliarinti grafiką, kaip tikrą grynojo meno šaką, o antra, norėta nustatyti standartus dailininkams, pardavėjams ir pirkėjams, kad jie nesumaišytų originalios grafikos su šiomis dienomis taip paplitusiu netikru menu. Minėtam organui vadovauja Lessing J. Rosenwald, daugelį metų buvęs Searso bend rovės vyriausias tarnautojas, turintis vieną iš didž'ausių pasaulyje grafikos kolekcijų.

Grafika, galima drąs'ai sakyti, prasidėjo su pačiu žmogumi. Urvų sienose rastos rankų ir kitokių dalykų atspaudos jau buvo primityvaus žmogaus grafiškas išsire'škimas prieš dešimtis tūkstančių metų. Bet iki mūsų laikų net pačių dailininkų, išskyrus gal Rembrandtą, Goyą ir pora kitų, grafika buvo menkai įvertinta, beveik nepripažinta tikrąja meno šaka. Tik šiame amžiuje, atsiradus šimtams naujų techn'kinių būdų ir priemonių, grafika virto visos meno raidos neišskiriama dalimi.

2.

Nuo pat seniausių laikų menininkai mėgino ir bandė visokiausius būdus savo darbams atspausdinti ir išplatinti. Pirmiausias ir pats ankstyviausias iš tų būdų buvo, taip vadinamas, reljefo procesas. Vartodamas šią techniką, dailininkas nupieštą vaizdą ant plokščios medžio lentos ir viską, išskyrus nupieštas linijas, su peilio ar kitokio instrumento pagalba, išskaptuodavo. Vėliau paliktas neišskaptuotas vietas jis užtepė dažais ar rašalu. Uždėjęs ant tos lentos gabalą popieriaus ar kitokios panašios medžiagos, dailininkas atspausdino to piešinio atvaizdą. Tokį atspaudą mes šiandieną vadiname medžio ar linoleumo raižiniu. Seniausias žinomas medžio raižinys buvo rastas Tolimuose Rytuose, ir buvo darytas apie 868 metus. Vakaruose seniausias medžio raižinys yra Briuselio Madona, daryta 1418 metais. 19 šimtmetyje buvo labai mėgiama medžio ra'žiniais iliustruoti knygas, bet tik Gauguin'as buvo pirmutinis, kuris tikrai pastebėjo ir iškėlė šios technikos menišką vertę.

Vietoje medžio dažnai yra vartojami ir linoleumo gabalai. Technika čia yra ta pati, bet darbas yra daug lengvesnis. Picasso yra vienas iš garsiųjų šių laikų menininkų, kuris linoleumo raižymą pavertė didelio dėmesio vertu darbu.

Antroji grafikos technika yra, taip vadinamojo, "intaglio". Tai yra priešinga anksčiau aiškintam būdui. Piešinys čia yra atliekamas metalo plokštėje ir išraižomas įnagiu, panašiu į ylą. Metalas taipgi gali būti išraižomas ir rūkščių pagalba. Su įnagiu išra'žytas darbas vadinamas metalo raižinys, arba graviūra, o su rūkštim — ofortas. Rašalas čia yra užtepamas ant plokštės ir vėl nuvalomas. Rašalas, patekęs į išpiovas, nenusivalo. Drėgnas popierius tada dedamas ant plokštės ir abudu spaudžiami preso pagalba. Išpiovose užsilikęs rašalas atsispaudžia ant popieriaus, ir darbas atliktas. Ši minėta techn'ka vadinama linijine intaglio technika. Kada būna vartojami tonai ir visokios variacijos, tai atspaudinti darbai gauna specialius vardus kaip "mezzotintas", "aquatintas", "stipple" ir panašiai. Čia jau gali būti vartojamas ir visokiausias popierius. Darbai gali būti vienspalviai arba daugiaspalviai.

Pats populiariausias istorijoje grafikos būdas yra buvęs ofortas, angliškai "etching". Ofortas buvo išrastas Vokietijoje, pirmojoje 16 šimtmečio pusėje. Pirmiausia buvo vartojamos geležinės plokštelės, kurias vėliau pakeitė bronzinės. Bet cinko ir plieno plokštės taip pat buvo vartojamos.

Trečiasis grafikos būdas yra, taip vadinamas, planografinis arba paviršinis. Čia vartojama vandens ir aliejaus nesusimaišymo principas kaip pagirndinis elementas. Atvaizdas yra piešiamas ant lygiaus akmens gabalo su aliejiniais pieštukais. Akmuo būna sudrėkintas, bet vanduo neliečia nupieštų linijų. Rašalas tada yra tepamas ant akmens ir jis prilimpa prie nupieštų linijų, bet neliečia sudrėkintos akmens dalies. Po to piešinys būna atspausdintas ant popieriaus preso pagalba. Gautas rezultatas yra vadinamas litografija.

Litografija buvo išrasta Aloyzo Senefelderio 1798 metais.

(Nukelta į 2 psl.)

Jean Francois Millet (prancūzas, 1814-1875) Vilnų karšėja (ofortas)
Valentino Ramonio nuosavybė

Georges Rouault (prancūzas, 1871-1958) Cirke (medžio raižinys)
Valentino Ramonio nuosavybė

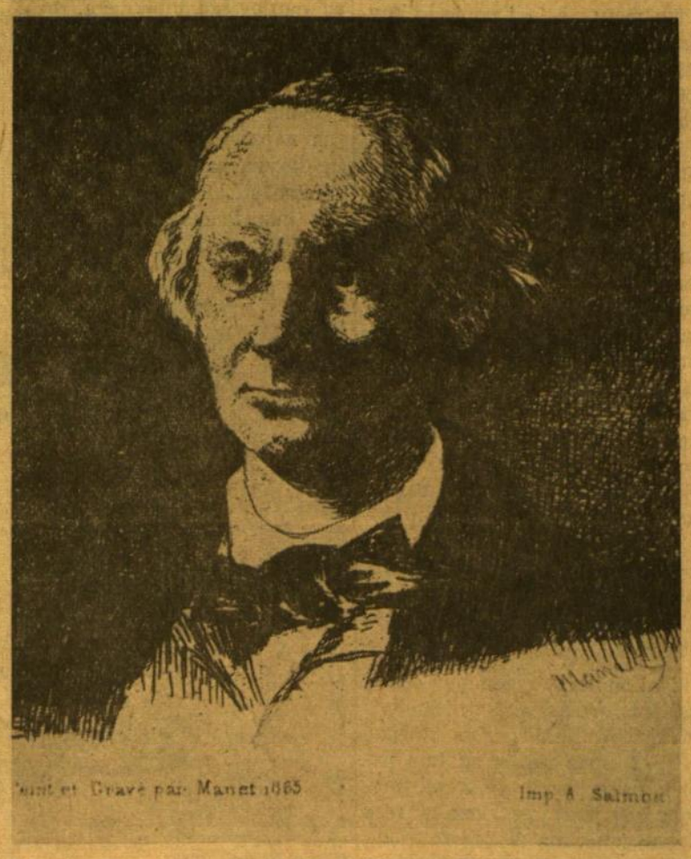

Edouard Manet (prancūzas, 1832-1883) Poeto Ch. Baudelaire portretas (ofortas)

Šiame numery:

- Laiškas redaktoriui degančiu reikalu.
- Grafika ir grafikai.
- Kai visa žinija bus įmanoma naudotis.
- Pulgio Andriušio feljetonas.
- Česlovo Valdo Obcarsko eilėraščiai.
- Palangos reorganizacinę konferenciją prisiminus.
- Pirmoji knyga leidžiamoj veikalų serijoj, pavadintoj "Krikščionis gyvenime".
- Nauji leidiniai.
- Kultūrinė kronika.
- Akademinės prošvaistės.

Kertinė Parašte

LAIŠKAS REDAKTORIUI DEGANČIU REIKALU

Mielas Redaktoriau,

Patiko man Jūsų straipsnelis "Reikia ir kultūrinių penicilinų". Mintis, liečianti literatūrinių plokštelių leidimą, yra labai aktuali. Dairantis amerikiečių bibliotekose, galima pastebėti, kad per pastarąjį dešimtmetį grožinė literatūra save plačiai atvėrė plokštelių mėgėjų tarpe. Tiesiog nuostabu, kad, nuėjęs į artimiausią biblioteką, gali dviejų savaičių laikotarpiui pasiskolinti visą glėbį plokštelių su anglosaksų literatūros šedevrais. Namuos, atsigulęs ant sofos, gali ramiausiai, į lubas spoksodamas, klausytis melodingo T. S. Elioto balso, ar Gielgudo, skaitančio geriausius Šekspyro monologus, ar Dylan Thomo, kurio poetinis patosas užburia kiekvieną klausytoją. Kažkaip yra smagu vieną ar kitą iš tų plokštelių įsigyti ir protarpiais, širdies nuraminimui, pasiklausyti.

Tokių plokštelių padaugėjimas amerikiečių tarpe puikiai rodo, kad literatūra gali dabartinį žmogų pasiekti moderniais būdais. Daugelis žmonių prisibijo knygos skaitymo tik dėl to, kad po įtempto įstaigos ar braižyklos darbo nenori "varginti" akių. Jie klausosi radijo ar fonografo, ar primerktomis akimis spokso į televizijos aparatą. Bet vien tik tai dvasios nepatenkina. Čia ir pasiperša gražus priedas — literatūros plokštelių pavidale. Jis ateina kaip tikras išganymas, kaip gaivinanti ir gydanti terapija.

Turint visa tai prieš akis, plokštelių leidimas pasidaro labai reali ir įdomi būtinybė. Tiesiog neįmanoma atsilikti nuo kitų ir nenaudoti technikos laimėjimų.

Čia pat peršasi ir kita, mano manymu, dar svarbesnė priežastis. Mūsų tremties literatūra turi kelis iškiliausius lietuvių tautos poetus. Jie yra mūsų turtas. Jais galėtų didžiuotis bet kuri tauta. Tiek Brazdžionis, tiek Aistis, ar Radauskas, ar Nyka - Niliūnas, ar Nagys, ar Bradūnas yra pasiekę tą lygį, kuris, anot anglosaksų, priklauso visiems "major poetry" atstovams. Jų palikimas ne tik rinkiniuose, bet ir plokštelėse bus itin vertinamas būsimų kartų. Kiek žinau, keli jų yra labai geri poezijos deklamuotojai. Todėl šauktis į pagalbą aktorių beveik nereikėtų. Literatūros vakarų patirtis rodo, kad klausytojai labiau mėgsta klausytis paties autoriaus, negu įgudusio vaidybos vilko. Klausytojas, norėdamas gyvą autorių pamatyti scenoje, atleis jam ir monotonišką balso skambėjimą. Yra svarbu, kad štai tokį vakarą literatūros mėgėjas yra praleidęs salėje drauge su rašytojais, juos regėjęs ir girdėjęs, net ir autografą iš jų gavęs. Tai yra brangus prisiminimas. Lygiai taip pat yra ir su plokštele. Jei toje plokštelėje dalyvauja ir pats įžymus autorius, jos vertė yra šimteriopai didesnė. Kas gi dabar nenorėtų turėti plokštelės su Niliūno ar kitų, anksčiau paminėtų kūrėjų balsais?

Ta pačia proga noriu pastebėti, kad buvo daromos žymios pastangos įamžinti Vincą Krėvę garsinėje filmo kronikoje. Gerai atsimenu, kai prieš penkiolika metų Philadelphijoje pas mane svečiavosi broliai Mekai. Jie buvo atsivežę su savimi visą filmavimo bei rekordavimo aparatūrą ir liepsnojantį jaunatvišką entuziazmą žūt būt padaryti dokumentinį filminį reportažą apie Vincą Krėvę, kaip žymiausią tautos rašytoją. Tačiau jiems nepavyko. Kažkas tuo metu Krėvę buvo perspėjęs (iš vietinių globėjų tarpo) Mekų ginkdie prie savęs neprisileisti. Šiaip taip Mekams pavyko asmeniškai aplankyti Krėvę jo kukliame kambarėlyje. Tačiau senukas rašytojas, kad ir ilgai prašomas, filmuotis nesileido. Taip ir buvo sudarkytas gražus jaunų žmonių užsimojimas. Ir liko neišnaudota proga. Kokių tik išdaigų neiškrečia tas nepasitikėjimas.

Pabaigai dar noriu pabrėžti, kad delsti tokio pobūdžio plokštelių leidimo nepatartina. Yra fondai, yra sąjungos, yra leidyklos. Ne biznio, bet literatūros istorijos sumetimais mes turėtume įamžinti savo didžiųjų rašytojų balsus. Mūsų ainiai ilgėsis jų balso, kaip ir mes dabar ne kartą pasigendame Donelaičio ar Maironio gyvojo žodžio skambėjimo.

Su linkėjimais

Pranas Visvydas

South Gate, 1967. VI. 28.

KAI VISA ŽINIJA BUS ĮMANOMA NAUDOTIS

Mikrofilminių bibliotekų amžių pasitinkant

POVILAS GAUČYS

Mokslininkų tvirtinimu, greitu laiku būsią galima neįtitikmai mažoje patalpoje sukrauti daugybę knygų. Pastaruoju metu mokslininkai svarsto klausimą, įdomų kiekvienam raštingam asmeniui: kokio kraštutinio mažumo knygas įmanoma atspausti, kurias žmogus galėtų vis dėlto paskaityti? Nors šis klausimas mums atrodo esąs labai menkas, tačiau jame glūdi milžiniško socialinio pakitimo pradas.

Michigano universiteto Tyrimų instituto direktorius J. R. Platt'as tvirtina, kad esą žmogus jau priartėjęs prie pirmosios mikroknygos revoliucijos pakopos. Dienraščių kopijos, tūkstančiai doktorantų disertacijų, dešimtys tūkstančių tyrinėjimų valdžios įstaigoms jau dabar įrekorduota į mikrofilmus. Tas būdas mažina nuo 40 iki 60 kartų erdvę kiekvieno puslapio, kai yra fotografuojama į 35 milimetrų filmą. Antras ir dar aukštesnio laipsnio sumažinimas pasiekiamas mikrokortelėm, kurias jau pradedama vartoti daugelyje bibliotekų. Ant jų kiekvienos knygos puslapis sumažinamas nuo 500 iki 1,000 kartų, taip, kad visa knyga gali būti atspausta ant paprasto formato bibliotekos katalogo kortelės.

Bet ir čia dar nenorima sustoti. Šitie sumažinimai vis dar tebėra menkniekis, palyginus su trečiuoju sumažinimo laipsniu, kurio galima pasiekti, einant prie pagrindinės "optinės ribos". Tai yra tai, kas vadinama "mikro taško" sistema, kuri pasirodė esanti gera, vykdant šnipinėjimą. Paprastų spaustuvės raidžių dydį galima sumažinti nuo 500 iki 1,000 kartų taip, kad kiekviena raidė ir kiekvienas puslapis, o taip pat piešinys ar nuotrauka gali būti sutalpinti į vieną milijoną kartų sumažintą erdvę. Tuo būdu visas šnipo duomenų lapas gali būti sutalpintas į "mikrotašką" ir gali būti priklijuotas, pvz., ant paprasto kablelio.

Bet tai dar ne viskas. Prof. Plattas tvirtina, kad dabar jau esąs galimas ir ketvirtas sumažinimo laipsnis. Nūdien jau galimas elektroninio mikroskopo pagalba 100,000 kartų sumažinimas, taip kad paprastas knygos puslapis gali susitraukti į 1 x 2 mikronų erdvę. Vienas kvadratinis milimetras sudaro smeigtuko galvutės dydį, ir į jį gali sutilpti visas tūkstantis knygų, kiekviena po 500 puslapių. Paprastas popierio lapas sudaro apie 20,000 tokių milimetrų erdvių, tuo būdu į jį galima sutalpinti 20 milijonų knygų, kurios, manoma, dabar sukrautos viso pasaulio bibliotekose. Vadinasi, jeigu mes sudėtume visas tas milimetrines erdves viena ant kitos, naudodami metalinius filmus, mes gautume pusės milimetro aukštumo krūvelę. Tai reiškia, kad viso pasaulio surašytoji žinija gali būti sudėta į paprasto smeigtuko galvelę. Gal šis pastarasis sumažinimo laipsnis nūdien dar nėra reikalingas, tačiau trečiojo laipsnio sumažinimas jau dabar numatomas panaudoti.

Įvykdžius šito laipsnio sumažinimą, galime tikėti, kad įvyks atmainų žmonių skaitymo įpročiuose ir aplamai kontaktuose su knyga. Knygų pavertimas į mikrokopijas jau dabar eina gana sparčiu žingsniu, nes įprasto formato skaitomas knygas ir dokumentus daug kainuoja persiųsti ir netgi sandėliuoti ar laikyti.

Mikrokopijos plačiai naudojamos ir kaip saugumo priemonė. Senovės pasaulio daug mokslo ir literatūros veikalų žuvo amžių sąvartoje ar ugnyje. Pigus mikrospausdinimas, kuriuo unikumai ir netgi visos bibliotekos gali būti sutrauktos į mažutę erdvę ir saugomos, žada padaryti mūsų žinijos išsaugojimą daug tikresnį. Segtukas keleivio atlape gali peržengti visas sienas ir išvengti bet kokio knygų sudegimo.

Viso šito mikro sandėliavimo geros savybės lengvai panaudojamos įstaigų, ar institucijų, tačiau turi asmeninių nepatogumų. Mes esame pripratę džiaugtis jausminiais malonumais, surištais su stovinėjimu prie knygų lentynų ar vartymu knygų lapų, ar jų uostymu, žiūrėjimu į iliustracijas ar netgi darymu pastabų jų paraštėse. Didžiosios bibliotekos knygų skaitymą jau padarė formaliu darbu, įvesdamos sudėtingą kortelių sistemą, įvairius draudimus ir ilgus uždelsimus. Daugelis mūsų gali baimintis, kad jeigu mums dabar tektų skaityti mikroknygas vien tik iš ekranų, iš tokio skaitymo mes nebeturėsime jokio literatūrinio malonumo. Tai gali būti tyrinėjimas, o ne skaitymas.

Tačiau netenka abejoti, kad bibliotekos visą laiką turės vietos maždaug tiek pat įprastiniu

Marc Chagall (g. 1887) La Fontaino pasakėčių iliustracija (ofortas)
Valentino Ramonio nuosavybė

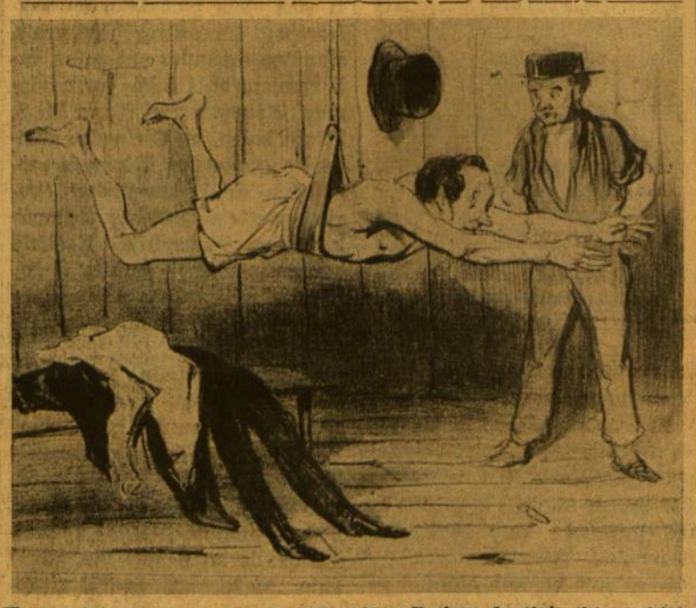

Honorė Daumier (prancūzas, 1808—1879) Besimaudantieji (litografija)
V. Ramonio nuosavybė

būdu atspaustų knygų, kiek jos jų dabar turi. Mikrofilmai tik leis joms smarkiai padidinti savo rinkinius retesnėm knygom — tiem, kurie domėsis paskaityti jas, nors ir iš ekranų, ir joms nereikės statyti naujų pastatų.

Žmonija perėjo iš jeroglifų, dantiraščio, rašymo ant molio ar akmens lentelių įrašymą ant papyro ritinių, o vėliau į pergamento knygas prieš du tūkstančius metų, iš jų į popierio knygas prieš 1200 metų, į spausdinimą surenkamom raidėm prieš 500 metų, ir paskutiniais keliais dešimtmečiais į kitokius spausdinimo būdus ir fotokopijavimą. Buvusioms generacijoms kiekvienas tų būdų, reikia manyti, atrodė geras. Buvo laikas, kada anų civilizacijų karalių rūmų sandėliai būdavo prikrauti degto molio raštų plytelėm ir to meto archyvai kreivai žiūrėdavo į naujai atsiradusius papyro ritinius su jų ilgais įrašais, užrašytais dryželiais blunkančio rašalo, uždėto ant plono, susukto, degančio lakšto. Tas būdas jiem turėjo atrodyti baisiai koplikuotas, nepatvarus, nepriteinamas ir brangus žmogui, pripratusiam prie molio plytelių paprastumo ir jų stiprumo. Šian dieną mes kažką panašaus jaučiame mikrofilmų atžvilgiu.

Kai mūsų knygos pasikeis į naujas formas, vaikai, išmokyti mylėti protinio darbo vaisius, į tas formas žiūrės su tais pačiais pagarbos, intymumo ir malonumo jausmais, kokius mes dabar jaučiame senom formom. Ir tada atsiras tikrų mikro bibliotekų. Tos mikroskopinį dydį sumažintos 20 milijonų knygų visose pasaulio bibliotekose galės būti padėtos ant mūsų stalo. Kas jūs bebūtumėt, studentas, daktaras ar koks kitas specialistas, jeigu jum prireiks kokio svetima kalba žurnalo ar senos knygos, jum nereikės raustis universiteto specialių knygų skyriuje ar specialioje bibliotekoje. Tereikės tik pažiūrėti į gulintį ant stalo rinkinį. Viskas bus po ranka ir lengvai pasiekiama.

Gali kas pasakyti, kad tokia biblioteka bus sunku įsigyti dėl jos brangumo. Tačiau, jeigu paskaičiuosime, kiek mokytų žmonių išleidžia knygom ir žurnalam per, pavyzdžiui, 20 metų, tai ši suma bus daug mažesnė už įrengimą skaitymo kambario su naujoviška biblioteka.

Nugalėjus šią kliūtį, žmogui kils nauja problema: ką skaityti iš to, po jūsų ranka esančio milžiniško rinkinio? Joks žmogus nepajėgs nė mažos dalies tų knygų per visą gyvenimą perskaityti. Be abejo, kiekvienas bus linkęs pasirinkti, kas jam įdomiausia ar reikalingiausia. Tačiau ir tos įdomiausios ir reikalingiausios medžiagos bus tiek daug, kad nė tūkstantinės jos dalies joks mokslininkas, filosofas ar paprastas skaitytojas nesugebės aprėpti.

Iš dabartinės mūsų patirties mes žinome, kad per visą savo gyvenimą žmogus tegali susidoroti tik su nedideliu spausdintos medžiagos kiekiu. Labai smarkus skaitytojas, redaktorius ar kritikas gali peržiūrėti keturias knygas per dieną, tad apie 1,000 per metus. Tačiau norint perskaityti ir suvirškinti straipsnius ir knygas, vertus skaitymo, tas kiekis yra žymiai mažesnis. Vidutiniškai geras skaitytojas negali perskaityti daugiau kaip dvi ar tris knygas per savaitę, netgi įskaitant ir jo specialybės knygas. Tad, sakykime, 160 knygų per metus arba per 50 metų 8,000 knygų, ir tai bus nepaprastai spartus skaitytojas, visą savo laiką skiriąs skaitymui.

Ką tad jam daryti su milijonais knygų, gulinčių ant jo stalo? Staiga mes įsisąmoniname, kad netgi ir garsiausi mokslo vyrai tegalėjo patirti iš savo skaitymo tik mažą dalelę jų laikų mokslinio lobio. Manymas, kad buvę kadaise laikai, kada žmogus galėjęs viską žinoti, tėra tik mitas, kartojamas, norint vien save pateisinti.

Tuo būdu iškyla pasirinkimo reikalas. Vadinami universaliniai mokslininkai, kurie, tikima, šį tą žinojo apie kiekvieną mokslą, buvo garsūs ne tiek savo žinijos pilnumu, kiek sugebėjimu atrinkti ir palyginti, spręsti ir įžvelgti. Jų žinojimas tebuvo mikroskopinis, palyginus su visa žmonijos žinija, ir taip visad bus. Jų sprendimo galia buvo didelė, ir taip gali visad būti.

★

— Kas veda tai yra kaip tas, kuris išeina žvejoti į jūras: nežino kas jo laukia — gal atsineš perlus, gal žuvis, o gal tik kentėjimus.

Pablo Picasso (ispanas. g. 1881) A Los Toros (litografija)
Valentino Ramonio nuosavybė

GRAFIKA IR GRAFIKAI

(Atkelta iš 1 psl.)

Pastaraisiais laikais aluminijo, cinko arba net plastikos plokštės yra naudojamos, dirbant minėtu būdu. Ypač mėgiamos yra spalvotos litografijos, kurios turi būti atliekamos, naudojant kelis akmenis, ir kurias mes neturime sumaišyti su komercinėmis reprodukcijomis. Nors litografija šiandien išvystė labai modernią spausdinimo techniką, bet vis tiek visur ji pasiliko kaip tikroji meno šaka.

Ketvirtas grafikos būdas yra, taip vadinamas, stencilinis. Jeigu mes iškirptumėm plonos medžiagos (popieriaus, plastikos, metalo) gabale formą ir jeigu mes tą medžiagą su iškirpta forma uždėtumėm ant popieriaus ir ant jos užteptumėm dažų ar rašalo, tai gautume popieriuje tos formos atvaizdą. Senovėje šis būdas buvo vartojamas nuspalvinti reprodukcijoms, bet per paskutinius 25 metus dailininkai jį pasisavino, paversdami tikrąja dailiojo meno forma. Matisse buvo vienas iš tų menininkų, kuris šią techniką labai pamėgo ir ištobulino. Dabartiniu laiku yra dažnai naudojamos šilko arba panašios medžiagos formos, užtrauktos ant rėmų. Ši technika kasdieniniame gyvenime yra vadinama "silk - screen" ir yra dažnai vartojama reklamoms, reprodukcijoms, drobėms ir kitiems darbams atspausdinti, bet meniškame pasaulyje ji yra geriau žinoma kaip "serigraph". Čia nėra vartojamas presas, bet dažai yra spaudžiami per medžiagą tiesiai ant popieriaus su įnagio, vadinamo "squeegee", pagalba. Šiais laikais čia yra labai naudojami spalvoti "serigrafai", bet kai kurie dailininkai ribojasi vien tik juodaisiais.

Būtų neįmanoma čia išvardinti visus kitus būdus ir jų variacijas. Šimtai visokiausių medžiagų ir įnagių yra dabar vartojama. Garsusis ispanas Salvador Dali naudoja plastikinius blokus vietoj medinių. Fotografijos ir laikraščių matricos yra klijuojamos ir nuo jų daromi atspaudai. Raktai, vinys, vielų gabalai, gelžgaliai, pieno kartoninės dėžės yra kombinuojamos ant metalo ar kitokios medžiagos plokščių. Skylės ir visokiausios formos yra karpomos plokštėse ir t. t. Grafikos laukas yra neribotas.

(Bus daugiau)

● Paryžiaus leidykla "La table ronde" (40, rue Bac, Paris 7-e, France) išleido knygą "Eglises du silence" (Tyliosios Bažnyčios). Tai protestantų teologo prof. Jean G. H. Hoffmann veikalas, svarstąs religijos padėtį Albanijoje, Bulgarijoje, Čekoslovakijoje, Estijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Lenkijoje, Rytų Vokietijoje, Rumunijoje, Rusijoje, Ukrainoje, Vengrijoje. Iš 250 knygos puslapių 46 paskirti Baltijos kraštams. Kaina 14.50 frankų. (E.)

P. ŠILEIKIS, O.P.
Ortopedas, Protezistas
Aparatai-Protezai. Med. bandažai, Spec. pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PRospect 6-5084
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštad. 9-1

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val. kasdien 10—12 val. ir 7—9 v. vak. Šeštadieniais 10—1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Res. telef. WA 5-5076

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS.
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti HU 8-3222

Ofisas 3148 West 63rd Street
Tel., PRospect 8-1717
Resid., 3241 West 66th Place
Tel.: REpublic 7-7868
DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos. Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadieniais uždaryta. Antradieniais ir penktadieniais vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-čios ir California
Val.: kasdien nuo 6—8 val. vak. Šeštad. 2—4 val.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telef. 476-4042
Resid. tel. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapumo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 N. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illincis

Tel. ofiso HE 4-5849. rez. 388-2233
PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9 antr., penktad. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Ofiso — HE 4-5758.
DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 West 51st Street
Valandos. antradieniais, penktadieniais 2-9 v., šeštadieniais 10-1 v. p.p. Ligoniai priimami pagal susitarimą

Ofs. 735-4477, Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Res. GI 8-0673
DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akušerija ir moterų ligos
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001

Ofiso HE 4-1414, Rez. RE 7-1687
DR. B. GAIDIONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.. kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak. Šeštad. 12-3 val. popiet
Trečiadieniais uždaryta

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų — rez. PRospect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 13 iki 3 v. ir nuo 5 iki 8 v. v. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PR 6-6022 Rez. PR 8-6960
DR. E. JAKULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofiso val.: kasdien nuo 8 iki 9 v. v.; šešt. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarus

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1—4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

Ofiso ir buto tel. OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val.. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

Tel. — REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p.p., 6-8 val. vak. Šeštad. 12-3 val., o trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vak. išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p.p. ir nuo 6 — 8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p., šeštad. 11 val. ryto iki 2 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168
Rez. tel. 239-2919

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEmlock 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-7773; Rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirmad., ketv., 5 — 8 val., antrad. ir penkt. 1 — 4 val.
Priiminėja tik susitarus

Ofiso HE 4-1818 Rez. 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 9—11 ryto ir 4—8 v. v. Šeštad. 9 v. r. — 2 v. p. p.

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. ofiso PR 6-7800; Namų 925-7609
SPEC. VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Valandos: 1—9 val. p. p. išskyrus trečiadienį

Tel. 423-2660
DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 S. Kedzie Ave.
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir šešt. 8 v. r. iki 3 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Prieš Šv. Kryžiaus ligoninę
VAL., pirmad., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu:
Telef. REpublic 7-2296

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7381
VAL.: 1 v. p. p. iki 8 v. v. kasdien, trečiadieniais uždaryta; šeštadieniais nuo 10 v. r. iki 1 val. popiet.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
Ofisas 2454 West 71st St.
Val. antrad. nuo 2—5 popiet, ketvirtad. nuo 6—8 vak
Ofiso telef. 776-2880
Rez. telef. PR 9-6730

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAIKO AKINIUS
15542 S. Cicero, Oak Forest, Ill
Kabineto tel. 687-2020
Namų tel. 839-1071
Vizitai pagal susitarimą.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GRovehill 6-0617
Valandos pirm. ir ketv. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. v.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas. 2750 West 71 Street
Telefonas 925-8296
Valandos: 2—3 v. v., penkt., 10—12 v. r., 2—8 val. vak. Šešt. 1—4 v. v. Sekmad. ir trečiad. — uždaryta.
Rez. tel. WA 5-3099.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštad. 2—4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6196
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Priiminėja ligonius tik susitarus
Val.: 2—4 p. p. ir 6—8 v. vak.
Treč. ir šeštad. uždaryta

Telefonas — GRovehill 6-2823.
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2524 West 69th Street
Valandos: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v vak.
Šeštadieniais 1 iki 4 val.
Trečiadienį uždaryta.

Tel. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VAŠKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6648 S. Albany Ave.
Val., pirm., antrad., ketv. 6—8 v. vak.; penkt. ir šeštad. 2—4 popiet.
Kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso PR 6-6446, res. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val.: 2 iki 4 v. p. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštad. pagal susitarimą.

Ofiso tel. 767-2141. Namų 636-4850
DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Val.: pirmad., antrad., penktad. 1—4 ir 6—8 v. v.; ketvirt. 5—8 v. vak. Šeštad. 10—2 v.

TREJETAS BROLIŲ, JUODVARNIAIS LAKSČIUSIŲ

PULGIS ANDRIUŠIS

Trys broliai, pelningai dirbdami mineralinių trąšų fabrike, galėjo lengvai sumesti pinigų į kepurę ir daryti žygius atsigabent savo sesutei iš raganos Katiušos užkeiktos Lietuvos į medum bei pienu tekančių upių kraštą Australiją. Kaip ir visuomet, vedant derybas su ragana, taip ir trijų brolių byloje išlindo šimtai priekabių, nors ir pinigai jau buvo nusiųsti lėktuvo bilietui apmokėti. Ragana visada raganiškai elgiasi: tai susirašinėjant pakiša laišką po akmeniu, tai baltą paverčia juodu, šiltą — šaltu, derybos tęsėsi metų metus, jokie burtininkai nepadėjo įveikti piktosios Katiušos užmačių, byla užsigulėjo.

Tuo tarpu sesutė, gavusi iš Maskvos raganių skubų įsakymą, net nespėjusi išsiųsti broliams laiško, užlipo ant plieninio erelio nugaros ir, perskridus devynis kalnus, devynias marias, vėju atsirado Australijoj ir čia susieškojo urvą, kuriame gyveno jos apkerėti broliukai. Ji dar buvo kūdikiu, kai ragana Katiuša juos privertė išlėkti juodvarniais, tad ir neatsiminė net, kaip jie atrodė.

Atėjus į urvą, brolių nerado namie, pasieniais stovėjo trys lovos, prie kiekvienos lovos buvo staliukas, ant kiekvieno staliuko padėta konservų dėžutės ir bonkos, pelenėse netilpo nuorūkos, lovos buvo sujauktos, nežinia, kur galvūgalis, kur kojūgalis, viskas sutaršyta kaip kiaulininke. Mergaitė atsiraitė rankoves ir ėmė tvarkyti patalus, išpurtė cigarečių pradegintas marškas, išlygino pagalvių garunkščius, išdulkino atbrizgusias antklodes, surinko visur išblaškytus, nešvarius baltinius, iššlavė per plaštaką pristovėtą aslą, kur galėjai surasti tėvą ir motiną.

Taip pasidarbavusi, įsinorėjo valgyti, nes pamotė ragana nieko nebuvo įdėjus kelionei, paragavo iš kiekvienos skardinės konservų, iš kiekvienos bonkos nugėrė po gurkšnelį saldaus vyno ir palindo po jauniausiojo brolio lova pailsėti, norėdama savęs neišdavusi pirma pati pamatyti, kas per paukšteliai jos mylimieji broliukai. Apraganautoj Lietuvoj ir Sibire ji buvo gerai išmokusi slapstytis!

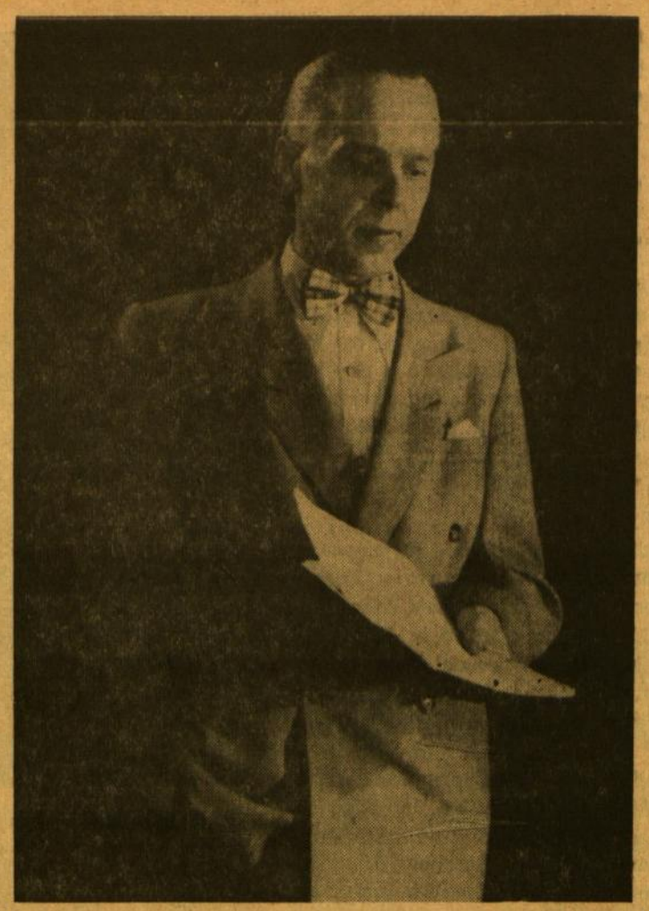

Rašytojas Pulgis Andriušis, kuriam šiemet (III. 18) suėjo 60 metų amžiaus. Jubiliatas yra romanų "Sudiev, kvietkeli", "Rojaus Vartų", lyrinių apysakų "Anoj pusėj ežero" ir kitų knygų autorius, o taipgi Servantes "Don Kichoto" vertėjas lietuvių kalbon. Šiuo metu rašytojas gyvena Australijoj ir redaguoja savo raštų rinktinę, kurią leidžia Lietuvių Enciklopedijos (J. Kapočiaus) leidykla. Sukakties proga džiaugiamės, galėdami čia atspausdinti šviežią P. Andriušio australiškąjį feljetoną.

Francisco Goya (ispanas, 1746-1828) **Los Caprichos** (ofortas Valentino Ramonio nuosavybė

Gerokai sutemus, už langų susisuko oras, pasigirdo sparnų plasnojimas, sukranksėjo atskridę juodvarniai, koridoriuj nuo pečių nusikabino sparnus, juos sumetė ant gembių ir vėl atvirto žmonėmis. Tai yra, kaip reikiant dar neatvirto, nes visi trys buvo juodi, dulkėm apnešti ir dvokė per tris mylias, kad net palovy gulinti sesutė turėjo pirštais užsigniaužti nosies skyles.

Broliai vis dar nesilovė krank sėję sesutei nesuprantama kalba, eidami į lovą:

— Bastard, kur nupinčinai mano muilą!

— Šarap, bloody bugger! — jam įkandin kranksėjo kitas.

Išsimaudę, išsipuškinę vonioje, apsivilko švariais marškiniais, susišukavo kunkaluotas čiuprynas, paskui suėjo į gryčią ir, pamatę pirmą kartą gyvenime tvarkingai paklotas lovas ir iššluotą aslą, kraipydami galvas, šnekėjo:

— Čia kas negeras įsimetė! Kad lovos paklotos, tai gerai, bet, žiūrėkit, iš kiekvienos skardinaitės pravalgyta konservai ir iš kiekvienos bonkos nugerta gurkšnelis plonko, aš išskrisdamas buvau lyg tyčia užrėžęs nagu!

— Greičiausia bus įsilaužęs plėšikas! — tarė kitas brolis. — Pašaukime policiją!

— Šarap, juodnugari! — tarė kitas brolis. — Australų plėšikai, įsilaužę svetimuos namuos, lovų nekloja ir grindų nešluoja, laimingiausiu atveju tiktai supiausto pagalvius ir paleidžia plunksnas! Ir jeigu geria, tai geria tol, kol nieko nepasilieka bonkos dugne!

Sesutė, pati išvargusi penkerius metus Sibire, dabar, girdėdama minint policijos vardą, ėmė tirtėti iš baimės palovyje, bet vyresnysis brolis, patikrinęs pinigus ir daiktus, tada tarė:

— Viskas savo vietoj, nieko nepavogta, palauksim dar dvi dienas, o trečią vakarą, jei pasikartos, imsim veikti.

Po to visi trys susėdo prie didžiojo stalo, ėmė tašyti konservus, net ausys linko, paskui lošti kortomis iš pinigų, baisiai kranksėdami nesuprantama šneka, kapodami viens kitam akis, kibdami viens kitam į plunksnas, stengdamies viens kitą apsukti kaip tikri juodvarniai. O gerti plonką tepradėjo tiktai atsigulę į gražiai paklotus patalus, idant, negyvai nusilakus ir nebegalint nurėplioti iki lovų, nereikėtų miegoti ant kietų grindų po stalu. Besrėbdami savo birbilą, mylimieji broliukai ėmė bliurbti tokias nešvankybes, jog palovy gulinti sesutė turėjo užsikimšti ausis, — net maskolių kalėjimuose ji nebuvo girdėjusi tokių šnekų! Vadinasi, kad ir atvirto žmonėmis, bet labai nekokiais, geriau būtų lakstę juodvarniais ir per naktį, mąstė sesutė po lova.

Antrą vakarą broliai grįžo ne vieni, bet su draugais ir viena drauge. Gėrė, dainavo, blevyzgojo, kažkas su kažkuo kažką darė ant lovos, po kuria gulėjo sesutė, po to įvyko muštynės, kilo gaisras, atėjo policija, kaip sakoma, laikas linksmai prabėgo.

Trečios dienos rytą, trims mylimiems broliukams iškranksėjus į mineralinių trąšų fabriką, jų sesutė pasielgė kitaip, negu mūsų žinomoj pasakoj: neklojo lovų, nešlavė grindų, tiktai užvalgiusi iš kiekvienos skardinaitės konservų ir nugėrusi iš kiekvienos bonkos po gurkšnelį saldaus vyno, susikraustė lagaminnėlį, išėjo iš urvo ir niekada tenai nebegrįžo.

Būdama dar janua ir graži, greitai susirado vyrą, pavyzdingą lietuvių bendruomenės narį ir drauge maldingą parapietį, abudu užlipo ant plieninio erelio nugaros , nuskrido vėju per vienas, bet užtat labai dideles marias į Ameriką ir tenai iškėlė šaunias vestuves, kur ir aš buvau, valgiau, gėriau, burnoj nieko neturėjau, nors ir per barzdą varvėjo.

Česlovas Valda Obcarskas

BALTIEJI PEIZAŽAI

Iš tuščio perono
Į garvežio žežirbas žiūri
Pro žiburio šviesą geltoną
Raudona kepurė.

Henrikas Radauskas
"Stoties viršininkas"

HONOLULU

Ten kur už kalno raudono
saulė grimzta į tylinčią jūrą,
meldžiasi bangos parpuolę
krantuose. Naktis Honoluly.

Nutilo juokas ir šviesos užgeso.
Miega pakrantėj laivai.
Vien tik kalno viršūnėj plepa
verdanti lava — ir naktyje matai,

kaip ramiai tyvuliuoja bekraščiai
plotai gilaus vandenyno.
Paėmęs rankoj laikai
atogrąžų šaką. Auksinė

vulkano kakta, kaip karūna,
dega nakty. Honolulu.
Žvilgantys tavo delnai
spindi kaip varis. Į jūrą

krenta platininis žvaigždžių lietus.
Honolulu.
Havajų vynas saldus.
Miega jūreiviai įlankoj tylūs.

O aplinkui kvepia naktis
atogrąžų medžiais. Havajuose.
Spindi žuvys ir kranto smiltis.
Honoluly. Prie vandenio ramiojo.

EILĖRAŠTIS JŪRAI

Jau metų tūkstančiai praėjo ir nuskendo,
O tu ūži vis nerami ir gaivalinga.
Bekraščiai tavo plotai, jūra paslaptinga,
Kaip amžiai gilūs, kaip naktis, žavingi.

Skandindama laivus ir praeities didybę,
Keleivius neramius, jūreivius ir piratus,
(Praėjus milijonams metų)
Man vis seki legendas paslaptingas.

Tu iš gelmių bedugnių atneši man amžių raktą,
Ir aš kaip veidrody tavam veide regiu
Nuskendusių pasaulių nuostabius turtus:

Sidabro miestus, milžinų šalis...
Arba tai vėl kaip tavo nerami vilnis,
Klausau, ką ošia milijardai metų.

Išmirę dinozaurai ir imperijos pražuvę.
Į tave nugrimzdę miega salos ir laivai.
Tik tu per amžius gyva palikai,
O jūra nemirtinga, mėlyna ir begaline!
Man sek legendas, mes drauge susiję,
Vis ošime neramūs amžinai.

NAKTIS

Liūdnai ošia vieniši medžiai naktyje
graudžioj mėnesienoj.
Liūdna žemė ir liūdnas dangus.
Duobėtu keliu jis sugrįžta pasenęs ir žilas,
praradęs dienas auksines
ir žydintį vėją,
nužudęs savo jaunystės geriausius metus.
Miega aplinkui tylūs kaimai, žemėn prasmegę.
Prie kelio
sapnuoja skurdūs ir nykūs laukai.
Iš toli
sklinda gailios raudos su vėjų verksmais.
Pilnos sielvarto akys žiūri pro langą.
Pavargusiais žingsniais jis eina iš lėto
per miegantį kaimą. Slegia jį tyla
skaudi, kaip naktis.
Ir žemė, kaip motina mirusi,
skausmą bekraštį kelia širdy.
Namuose nei tėvo, nei brolių.
Verkia durys gailiai.
Tyliai šlama liūdesį gilų topoliai kieme.
Pro langą
Šviečia žvaigždės išblyškę ir šaltos.
Graudi žemė ir graudūs namai.
Žalioj mėnesienoj
nykiai šnara kapuose žolė vieniša.
Antkapių raidės ištrintos. Ir kryžiai sulinkę.
Takai apleisti. Ir niekur nėr motinos vardo.
Eina naktyje tolyn keliu jis duobėtu,
beprasmiai pražilęs ir nelaimingas.
Liūdi žemė, ir vėjas, ir sunykę kaimai.
Ošia sielvartu toliuos miškai rudeniniai.
Ir upės naktyje,
skandindamos aukso lapus,
nusineša visą jo džiaugsmą.

TRANSPARENCE

Nei saulės, nei gėlių. Merdėja
virš trikampių granito paukščiai vandenyno,
ir širdys jų iš lėto apledėja,
ir stingsta akys cilindrinės.

Aplink nei medžių, nei žolės. Lediniai
krantai permatomo kristalo.
Ir tvenkiniai užšalę kvadratiniai
skaidraus ir žvilgančio metalo.

Didžiulės kaktos mėlynų ledynų.
Dangus kaip skritulys nukaltas.
Ir oras kaip sidabras šaltas
tyloj pergamentinėj.

Metalo rombuose įšalę žuvys.
Šarvai jų spindi kaip platina.
Ir akys apvalios, ledinės —
permatomos. Ir kristalinės

trapecijos. Ir sniego kūgiai
aukšti. Permatomai įšalę.
Peizažo spindinčio ir žalio
ledinės paukščių akys į mane vis žiūri.

Montrealis, 1967 m.

PALANGOS REORGANIZACINĘ KONFERENCIJĄ PRISIMINUS

Ateitininkų istorijos nuotrupos

DOMAS JASAITIS

(Tęsinys iš praėjusio šeštadienio)

Reorganizacinę konferenciją dar sveikino At-kų šalpos fondo p-kas kan. P. Dogelis, Vilkaviškio katalikiškųjų organizacijų vardu kan. A. Steponaitis ir Liasauskas, "Rygos Balso" redaktorius ir "Šviesos" dr-jos vicepirm. Juodvalkis, kan. Žadeikis, Ūkininkų sąjungos vardu Mikšys, Paliokas ir Zubrickas — Berlyno stud. at-kų vardu, Rokiškio zitietės, pavasarininkai ir blaivininkai, Katalikų mokytojų sąjunga, dr. K. Pakštas, Paryžiaus studentai ateitininkai, Lietuvių darbo federacijos p-kas dr. K. Ambrozaitis, "Žinijos" vardu doc. B. Vitkus, "Šaltinio" redakcija ir administracija, Belgijos stud. ateitininkai (St. Barzdukas, op. cit. 415—16).

Sveikinimai rodo, kad Ateitininkija buvo giliai įaugus į lietuvišką žemę ir plačiai išsikerojus Lietuvos visuomeniniame ir kultūriniame gyvenime. Aš sąmoningai suminėjau daug pavardžių, nes norėjau, nors tuo būdu parodyti, kas savo darbu, pasišventimu prisidėjo prie Ateitininkijos ugdymo ir klestėjimo. Jų daugis yra žuvę laike Antrojo pasaulinio karo ir laike nacių ir Sovietų Rusijos okupacijų. Žinoma, čia buvo proga suminėti tik tuos (ir tai ne visus), kurie tiesiogiai nešė konferencijos darbų naštą. Tik Ateitininkijos istorija, kurią reikėtų tuojau pradėti rašyti arba bent sistemingai rinkti nusipelniusių Ateitininkijos idėjų realizavimui ir gynimui, prisiminti. Negalima užmiršti ir tų, kurie tyliai, nesididžiuodami ir nesigirdami, beveik slaptai, išėjo tiesiai iš gimnazijos suolo ir daugiau nebesugrįžo". Jie žuvo, gindami Lietuvos laisvę ir įstiprindami jos nepriklausomybę.

Konferencijos valdomuosius organus išrinkus, buvo pradėta svarstyti pateikta dienotvarkė. Atskirų sąjungų pirmininkai padarė konferencijos plenumui pranešimus apie sąjungų gyvavimą ir veiklą.

At-kų sendraugių sąjungos, susikūrusios 1922 m., veikimą referavo jos pirmininkas P. Bielskus. Sendraugių sąjungos pagrindiniai veiklos tikslai buvo: bendromis pajėgomis gyvinti at-kų pasaulėžiūros pradus ir žodžiais bei darbais skleisti juos visuomeniniame ir politiniame gyvenime, eiti talkon jaunesniems idėjos draugams — studentams ir moksleiviams. Džiaugtasi, kad Kaune, Laisvės Alėja nr. 3 baigiami statyti didžiuliai Ateitininkų rūmai. Jie kainavo daugiau kaip 800.000 litų. Tą stambią sumą suaukojo patys ateitininkai ir jų idėjiniai bičiuliai. Sendraugių skaičius smarkiai auga. Jų buvo bedirbančių visose srityse.

Pr. Dielininkaitis atpasakojo At-kų studentų s-gos veikimą. Sąjungos draugovių buvo ne tik visose Lietuvos aukštose mokyklose, bet ir kitose šalyse. Pastarieji atstovauja mūsų katalikišką jaunuomenę užsienyje.

Studentai ateitininkai buvo susiskirstę į šešias korporacijas. Tasai paprotys buvo pasisavintas iš Vokietijos. Studentų ateitininkų visuomeninė veikla buvo grindžiama krikščionybe ir tautybe.

St. Lušys, Ateitininkų moksleivių sąjungos pirmininkas, referavo jos veikimą. Ji yra pagrindinė ateitininkų organizacija, skleidžianti jų pasaulėžiūrą moksleivijoje. Ji nuolat auga. Ji turi 81 kuopą su 6,037 nariais. 78 kuopos buvo Lietuvoje, dvi Latvijoje ir viena lenkų okupuotos Lietuvos dalyje. Moksleivių veikimas vyksta atskirose mergaičių ir berniukų kuopelėse ir sekcijose, pvz., eucharistininkų, abstinentų, filosofijos, gamtos, meno, sporto ir kt. "Ateitininkai moksleiviai siekia trijų idealų: tiesos, gėrio ir grožio. Tiesos ieško mokslo, gamtos ir filosofijos sekcijose, gėrio — eucharistijos ir grožio — meno sekcijose" (St. Barzdukas, op. cit. 418).

*

Įtemptą konferencijos darbą nutraukė nenumatytas įvykis. Pilnaties posėdžiui vykstant, prezidiumui teko patirti, kad prez. A. Smetona, kuris tuo laiku vasarojo Palangoje, norįs atsilankyti konferencijoje. Prezidiumas, pasitaręs, sutiko. Aš nežinau, kur kilo prezidento atvykimo iniciatyva. Greičiausiai pačios prezidentūros sluoksniuose, nes nei konferencijos rengėjai, nei jos prezidiumas nieko apie tai iš anksto nežinojo.

Prez. A. Smetona atvyko lydimas kariuomenės vado gen. S. Žukausko, vidaus reikalų min. I. Musteikio, plk. P. Plechavičiaus ir kitų pareigūnų. Atvykusį prezidentą A. Smetoną prezidiumo vardu pasveikino Pr. V. Raulinaitis, dėkojo už apsilankymą. Jis pabrėžė, kad Ateitininkija, išsiugdžiusi krikščionybės ir tėvynės meilės idealuose, aukoja visas savo pajėgas ir geriausius narius už tų tikslų įgyvendinimą. Ateitininkija yra daug prisidėjusi Lietuvos nepriklausomybę ginant, "todėl jai nepriklausomybė yra labai brangi. Brangūs ateitininkams ir demokratinės valstybės idealai, dėl kurių ji visada pasiryžusi kovoti". (St. Barzdukas, 418.) Tai buvo aiški užuomina į 1922 konstitucijos nevykdymą.

Atsakydamas prez. A. Smetona pažymėjo, kad jam šiemet tenka dalyvauti jau antrose katalikų jaunimo iškilmėse. Teko dalyvauti "Pavasario" kongrese Kaune, o dabar dalyvauja Ateitininkų konferencijoje... Pabrėžė, kad dabar Lietuva yra laisva ir visi gali laisvai mąstyti. Ateitininkai yra geri tėvynės vaikai. Jie yra daug prisidėję prie nepriklausomybės atgavimo. Ateitininkai aukojasi tautybės ir katalikybės idealams, ir todėl yra malonu jų kongrese būti. Baigdamas prez. A. Smetona linki at-kams, "kad jie vis tobulėtų ir, kad daugėdami, turėtų vis didesnės reikšmės valstybei ir Bažnyčiai" (St. Barzdukas, 418). Prezidentui kalbą baigus, konferencijos dalyviai sugiedojo "Lietuva, tėvynė mūsų". Prezidentas su palydovais išvyko. Konferencijos darbas buvo tęsiamas.

Prez. A. Smetonos atsilankymas į konferenciją šiek tiek ją pajvairino. Tačiau šalia to sukėlė nemažai emocijų ir įvykių, kurie gerokai sudrumstė dalyvių nuotaiką. Politinio bendradarbiavimo laikotarpis tarp krikščionių bloko partijų ir tautininkų jau buvo miręs. Prez. A. Smetona sulaužė ir Lietuvos Konstituciją ir savo priesaiką, kad ją ginsiąs ir vykdysiąs. Seimas buvo paleistas, bet rinkimai į naują seimą nebuvo paskelbti. Krikščionių bloko politinės grupės jau buvo atšaukę savo žmones iš vyriausybės. Min. p-kas A. Voldemaras į žurnalistų klausimą — "kada įvyks rinkimai į naują seimą?" — "balagurino": "Rudenį arba pavasarį". Krikšč. grupės perėjo opozicijon. Tarp jų ir vyriausybės, sulaužusios savo asmeninius garbingus įsipareigojimus, duotus buv. prez. K. Griniui, ir konstitucinius nuostatus, vyko šaltas karas, vis karštėjantis. Tad nenuostabu, kad dr. Leonas Bistras, visai neseniai pasitraukęs iš vyriausybės, sužinojęs prez. A. Smetonos atvykimą, pasišalino iš konferencijos, o kun. M. Krupavičius, prez. A. Smetonai atvykus į posėdį, neatsistojo, kaip padarė kiti konferencijos dalyviai. Toksai pasielgimas nebuvo vėjavaikiškas, bet rimtai pagrįstas. Konferencijos paskutinę dieną tai viešai ir paaiškėjo.

Studentų korp. "Kęstutis" ir kai kurie kiti padaliniai įteikė prezidiumui raštišką paklausimą: "Ar tiesa, kad Ateitininkų vadams ir visuomenės veikėjams kun. M. Krupavičiui, dr. L. Bistrui ir dr. P. Karveliui vyriausybė uždraudusi šioje konferencijoje kalbėti?"

Konferencijai rengti komiteto pirmininkas Pr. Dielininkaitis atsakė, kad išvardintiems asmenims tikrai buvo uždrausta konferencijoje kalbėti. Priešingu atveju jie turėjo būti jėga nuvesti nuo tribūnos. Konfe-

(Nukelta į 4 psl.)

PALANGOS REORGANIZACINĖ KONFERENCIJA

(Atkelta iš 3 psl.)

rencijos rengėjai turėjo duoti Kretingos apskr. viršininkui pasižadėjimą, "kad anų minėtųjų nė vienas nekalbės. Kitaip žadėjo visai neleisti sušaukti konferencijos" (St. Barzdukas, 438). Volens nolens reikėjo tą smurtinę sąlygą priimti. Toliau. Ne mažas konferencijos dalyvių skaičius buvo labai nustebę, kad kun. M. Krupavičius, kuris buvo visai Lietuvai žinomas, kaip liaudies tribūnas ir geriausias kalbėtojas, išsiėmė raštu parašytą sveikinimo žodį, o žodžiu pareiškė, kad tie, kurie bijo tiesos ir šviesos, uždraudė jam žodžiu kalbėti ir tai, kas bus kalbama raštu, yra jų aprobuota. (A. K., laiškas, 1967. I. 17.) Prie to tenka pridėti dar vienas epizodas. Prezidentui kalbant, prie vieno konferencijos dalyvio L. R-no priėjęs P. Pl. pareiškė, kad jis įspėtų M. Krupavičių, jog jis privalo irgi atsistoti. Jei to nebus padaryta, tai jis (P. Pl.) pats įžeis jį smurtu. L. R-nas pareiškė, kad P. Pl. pats praneštų tai M. Krupavičiui. O dėl grasinimo pavartoti smurtą L. R-nas pasakė, kad, jei tai bus padaryta, tai jis ir kiti čia esą buvę kariuomenės savanoriai reaguos į tai fronto papročiais. P. Pl. jokių veiksmų nesiėmė. Tuo ir baigėsi šis incidentas. (A. K. laiškas, 1967. I. 17.) Konferencijos dalyvai sužinoję tuos konferencijos užkulisius, buvo nepaprastai pasipiktinę ir įtūžę. Jų nuotaiką gerai atvaizduoja Konferencijos prezidiumo pirmininko baigiamoji kalba. "...Šita konferencija, kaip apskritai mūsų visas darbas, neturėjo tikslo ką nors gąsdinti nebuvo demonstracija. Mes juk turime teisės susirinkti ir pasidžiaugti mūsų darbais. Dėl to mums nesuprantama, kodėl vyriausybė vienu ir tuo pat laiku buvo svečiuose pas mus ir pareiškė mums tiek nepasitikėjimo ir užgavimo. Mums nesuprantama, kodėl bandoma varžyti laisvai kalbėti mūsų vadams ir kodėl mūsų žingsnius seka gausinga policija. Visa Lietuva žino, kad mes nedarome netvarkos. Mes patys sugebėtume savo dvasiniais ir moralinėmis pajėgomis padaryti galą kiekviena suirutei". (Dr. D. Jasaitis, Baigiamoji kalba, op. cit., 450.)

*

Antrą konferencijos dieną, liepos 16, šeštadienį, įvyko posėdžiai atskirų sąjungų — Ateitininkų sendraugių, Ateitininkų studentų ir Ateitininkų moksleivių. Tą pačią dieną posėdžiavo komisijos: įstatams peržiūrėti, mandatų, redakcinė, sveikinimų, pasireiškimo ženklų ir kt.

Sendraugių sąjungos posėdis įvyko gr. Tiškevičiaus rūmuose. Posėdį atidarė valdybos narys Petras Radzevičius. Prezidiuman buvo išrinkti K. Bizauskas, Ona Biretaitė ir J. Sakalauskas.

Sendraugių susirinkimo pagrindinis dienotvarkės punktas buvo tolimesnis jų veikimas. Ta klausima išsamiai, gilai ir standžiai ir kritiškai referavo St. Šalkauskis. Jis ataitė sendraugiams ir jų veiklai dorinio moksliniio ir piliečiniio reiškimosi sritysc aukščio lygio reikalavimus. Ateitininkų sąjūdis charakterizuoja lietuvių naują dvasinį atgimimą. "Tačiau sendraugiai, dažnai pasitaiko, dvasios gyvenime eina atžangos keliu ir skęsta kasdieniniio gyvenimo pilkumoje... Jei ateitininkų organizacija turi apimti visą katalikų jaunimą, tai sendraugiai turi remti jaunuosius tiek moraliai, tiek ir materialiniu atžvilgiu. Tačiau ir čia mačome nepakankamą sendraugių uolumą.. Kasdieninis at-kų sendraugių gyvenimas taip pat vra ne be ydų. Katalikybės, religijos atžvilgiu stoka deramo uolumo ir entuziazmo... Nepakankamai rūpinimasi savo inteligentiškumu... Organizacinis darbas yra labai nemetodingas ir primityviškas. Visuomeniškumo atžvilgiu mūsų susipratimas ir veiklumas yra nepakankami. Todėl katalikų visuomenė yra tokia inertinga... Sendraugiai nėra realizavę katalikiko inteligento tipo. Nepakankama yra jų vedama kova su pasaulio dechristianizacija... Jeigu ir toliau sendraugiai taip dirbs, tai arba jaunieji turės nuo jų nusigręžti, arba pirmieji pasitaisyti. Jeigu sendraugiai nesitaisys, tai aš pirmas sukelsiu jaunuosius prieš senuosius. Sendraugiai turėtų draugauti su jaunaisiais, eiti į gyvenimą su jauna dvasia, kurios galima pasisemti tik iš jaunimo, artimai su juo draugaujant... Katalikai yra aktingi kovotojai" (St. Barzdukas, op. cit. 421—22). Aš tyčia išrašiau ilgesnę citatą iš St. Šalkauskio kalbos, nes joje paliestos ydos ir nurodomos priemonės joms nugalėti yra ir šiandien aktualios, kaip ir prieš 40 metų. Toksai St. Šalkauskio savanoriškas ateitininkų sendraugių įvertinimas sukėlė daug karštų diskusijų. Jose dalyvavo kun. J. Česaitis, P. Karvelis, Pr. Dovydaitis, vysk. M. Reinys, St. Ladygienė, kun. M. Krupavičius, K. Pakštas, Pr. V. Raulinaitis ir kt. Po jų buvo susitarta to klausimo galutinį išsprendimą atiduoti Sendraugių centro valdybai, dalyvaujant At-kų vadui ir Dvasios vadui. Tame posėdyje buvo nutarta įsteigti Ateitininkų sendraugių sąjungos susišelpimo kasą.

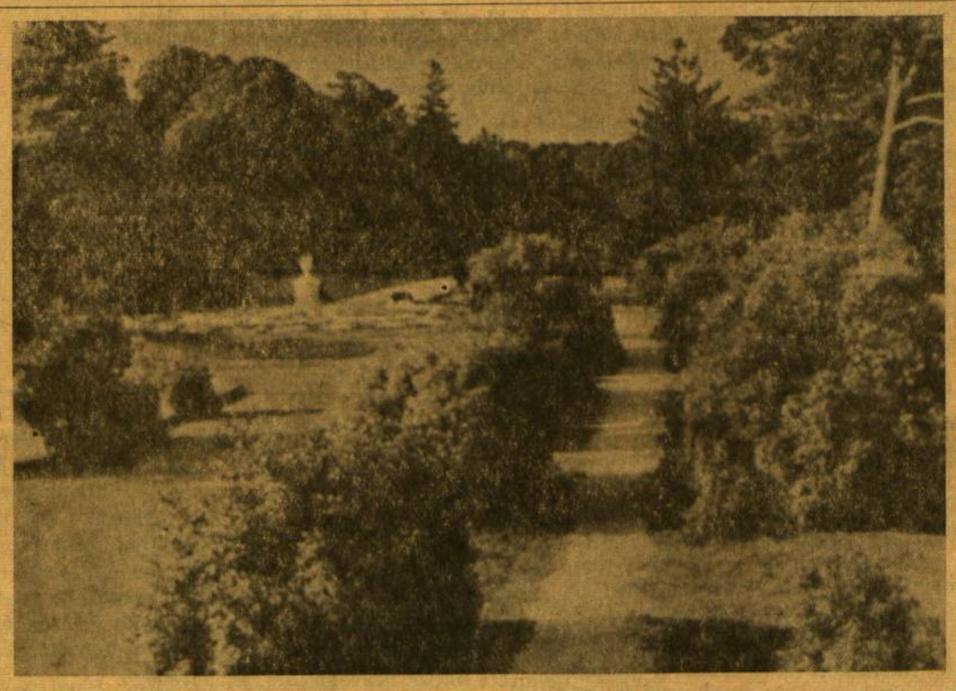

Romantiškas Palangos parkas, kuriame vyko Reorganizacinės ateitininkijos konferencijos posėdžiai.

Studentų sąjungos posėdis

Ateitininkų stud. s-gos posėdis įvyko Palangos vidur. mokykloje. Jį atidarė vicepirm Z. Endziulaitytė. Į prezidiumą buvo išrinkti: J. Leimonas, O. Kubiliūtė ir B. Povilaitis. Taip pat buvo išrinkta ir reorganizacinė komisija, kuriai pavesta paruošti Sąjungos persitvarkymo projektą. Į ją įėjo A. Starkus (Kaunas), G. Valančius (Viena) ir Marcinkaitė (Kaunas).

Ad. Raulinaitis pranešė, kad Sąjunga turi viso 12 draugovių —7 Lietuvoje (Kaune 6 ir Dotnuvoje 1) ir 5 užsienyje (Fribourge, Paryžiuje, Montpellier, Graz'e ir Vienoje). Mažesni at-kų studentų kiekiai buvo Berlyne, Leipzige, Miunchene, Pragoje, Louvain'e ir Briuselyje. Sąjungoje buvo daugiau 600 narių.

Pr. Dielininkaitis davė pranešimą apie Kauno universiteto at-kų veiklą. Jau buvo įsisteigę 6 korporacijos: L. U. Stud. at-kų draugovė, Vytauto klubas, Šatrijos draugija, Kęstučio korporacija ir Mergaičių draugove. Visos jos sudaro Lietuvos Universiteto at-kų studentų sąjungą. Prie sąjungos veikė sporto klubai Achilas ir Gražina, choras ir eucharistininkų būrelis.

Dr. V. Mykolaitis — "Židinio" redaktorius, pranešė, kad tas žurnalas vis tobulėja ir tampa aktualesnis savo turiniu. Jo prenumeratorių skaičius auga ir finansinė padėtis stiprėja.

Aukščiau minėta persitvarkymo komisija pasiūlė ir konferencija nutarė, kad nauja valdyba įpareigojama paruošti nuostatus, tvarkančius santykius tarp atskirų draugovių ir jų sąjungų iš vienos pusės ir centro valdybos iš kitos.

Pavakarė Baltijos pakrantėje prie Palangos

Dienotvarkę baigus svarstyti, buvo išrinkti valdomieji organai. Sąjungos pirmininku išrenkamas J. Leimonas, o nariais V. Adomonis, J. Jaržemskaitė, Z. Ivinskis ir S. Rauckinas. Revizijos komisijon buvo išrinkti P. Radzevičius, J. Matulionis ir G. Valančius. Darbai buvo užbaigti Ateitininkų himnu.

Ateitininkų moksleivių sąjungos posėdžiai

Jų posėdžiai vyko Palangos Kurhauzo salėje. Pirmą posėdį atidarė Centro valdybos pirmininkas St. Lušys. Darbui vadovauti buvo išrinktas prezidiumas. Į jį įėjo: A. Keturakis, O. Jankaitytė, K. Kleiva ir Pr. Krasnickas. Apžvalginį pranešimą padarė St. Lušys. Ateitininkų moksleivių sąjunga tapo didžiulė jaunimo organizacija, turinti 6037 narius. Krikščioniškai visuomenei buvo didelis džiaugsmas, matant tokį skaičių priaugančių intelektuališkų pajėgų. Per paskutinius metus buvo įtemptai ruoštasi organizaciniam persitvarkymui.

Ant. Januševičius kalbėjo apie Sąjungos organą "Ateitį". Jos spausdinama 3500 egzempliorių. Į kuopas siunčiama 3.200 egz., o atskirais numeriais pavyksta išplatinti 200. Džiugu, kad beveik 50 procentai sąjungos narių prenumeruoja savo laikraštį. Tą džiaugsmą malšino redaktoriaus nusiskundimas, kad yra kuopų, kurios labai blogai atsilygina už "Ateitį". Dalis kuopų užsimoka tik pusę, o kai kurios kuopos tik dešimtą dalį prenumeratos... Rodos, kad panašiai yra dabar ir čia JAV.

Antras Moksleivių at-kų sąjungos reorganizacinis posėdis įvyko liepos 18 d. Buvo išsamiai išdiskutuoti ir priimti nauji įstatai ir kuopų statutas. Išrinkta nauja Centro valdyba. Pirmininku vienu balsu išrinktas Vl. Vilimas. Be jo į Centro valdybą įėjo: K. Kleiva — sekretorius, A. Graunas — jaunesniųjų at-kų reikalų vedėjas, A. Sereikytė — mergaičių reikalų vedėja, C. Griniūtė — meno — mokslo reikalų vedėja, P. Martišius — visuomenės reikalų vedėjas, J. Barisas — eucharistininkų sekcijos vedėjas, V. Kazlauskas — iždin., V. Makutėnas — vyriausias reikalų vedėjas, L. Tamašauskas — abstinentų sekcijos reikalų vedėjas. Tikras ministerių kabinetas...

"Ateities" redaktoriumi vienbalsiai vėl išrinktas A. Januševičius. Į revizijos komisiją išrinkti — V. Valiukevičius, K. Penčylaitė, O. Kulvinskaitė, A. Keturakis ir Pr. Krasnickas.

Centro valdybai pasiūlius, konferencija su triukšmingomis ovacijomis pakėlė į savo garbės narius ypatingai nusipelniusius Ateitininkijai asmenis: prel. A. Dambrauską-Jakštą, kan. Pr. Kuraitį, Pr. Dovydaitį, St. Šalkauskį, P. Bielskų ir St. Ladygienę. Tai pirmas toksai įvykis ateitininkų istorijoje.

Kongresas šoka...

Kažin kada teko matyti tokiu pavadinimu žavingą filmą apie Vienos Kongresą. Mūsų Reorganizacinė konferencija taipgi buvo numačiusi savo darbų sąraše lygiagrečiai rimtų posėdžių ir kultūriniai -meninę dalį.

Šeštadienis, liepos 16 d., buvo skirtas sportui. Sportiškas judėjimas ateitininkuose pradėjo reikštis platesniu mastu 1922 m. Tuomet susiorganizavo Lietuvos Gimnastikos ir sporto federacija (LGSF). Jos kūrėjais buvo J. Eretas ir K. Dineika. Ateitininkai sportininkai pasireiškė gausiai 1924 m. Šiauliuose pavasarininkų sporto šventėje. 1925 m. per Ateitininkų jubiliejinį kongresą, jie vieni jau pajėgė surengti sporto šventę. O jau 1926-27 m. LGSF sėkmingai varžėsi su kitomis Lietuvos sporto organizacijomis. 1928 m. stiproki sportininkų klubai ir jų sekcijos veikė 25 kuopose. Juose buvo apie 1000 sportininkų.

Pirmoji ateitininkų olimpiada vyko Palangos Kurhauzo parke, nes jokių stadijonų ji neturėjo. Du šimtai sportininkų iškilmingai pasižadėjo laikytis rungtynėse teisingumo ir paklusti teisėjų įsakymams. Sekmadienio rytе įvyko estafetinis bėgimas per miestą. Bėgo penkios komandos po penkis žmones. Varžėsi komandos iš šių miestų: Panevėžio, Marijampolės, Kybartų, Šiaulių ir Utenos. Laimėjo Marijampolės komanda: 2 km. nubėgo per 4 m. 52 sek. Pirmadienį (1927.7.18) Kurhauzo parke įvyko olimpiados iškilmingoji dalis. Išsirikiavę 250 rinktinių sportininkų su orkestru atžygiavo į parką, kuriame buvo susitelkę daug žiūrovų.

(Bus daugiau)

LEO'S SINCLAIR SERVICE
5957 So. Western Ave.
LEONAS FRANCKUS Sav
Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos
Tune-ups ir Motorų Remontas
Kampas 58th Street
Telefonas — PRospect 8-9533

MOVING
SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli Miesto leidimai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67 Pl. WA 5-8063

APDRAUDŲ AGENTORA
[illegible] ir biznio
[illegible] išsimokėjimo sąlygos
J. BACEVIČIUS
6455 So Kedzie Ave. PR 8-2238

Vyt. J. Bagdanavičiaus studija
"Kultūrinės gelmės pasakose"
liečia tautosaką ir religiją ieškoja kultūrinių gelmių pasakų [illegible] ir skirtumuose. Apie šią knygą dr. J. Balys "Drauge" rašė: "Autorius parodo labai didelį eruditiją, gausų apsiskaitymą [illegible] ir domėjimąsi [illegible] klausimais"
[illegible] knygą platintojui "Drauge" Kaina 3 dol

MARQUETTE PARK - AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE
0 MILIJONŲ PERŠOKUSI BENDROVĖ
CHICAGO SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
6245 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL. 60636 TEL. GR - 7575

4 3/4 % METAMS
VISUOSE TAUPYMO SKYRIUOSE

FEDERAL HOME LOAN BANK SYSTEM MEMBER
FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION
SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED

Federalinės vyriausybės apdraudos įstaigoje visos taupymo sąskaitos apdraustos iki $15,000.00

CHICAGO SAVINGS AND LOAN BENDROVĖ [illegible] žymesniųjų krašto finansinių įstaigų, aptarnauja [illegible] linkės gyventojus pavyzdingai, saugiai ir pelningai jau virš 43 metus, visada prisilaikydama saugumo ir išmintingumo palyginamai aukštą dividendą. Per paskutinius 10 metų Chicago Savings išmokėjo savo taupytojams virš 14 milijonų dolerių dividendų. Chicagos Taupymo Bendrovė [illegible] finansiškai ir teikti pačius geriausius patarnavimus [illegible] taupymo ir skolinimo nariams.

[illegible] bendradarbiaujame su vietinėmis lietuvių organizacijomis, noriai prisidėdami darbais ir finansais, kad galėtų pasiekti geresnių gyvenimo sąlygų. Kviečiame visus taupymo ir paskolų reikalais kreiptis į Chicagos Taupymo ir Skolinimo Bendrovę, išaugusią į virš $84.000.000 turto įstaigą.

CHICAGO SAVINGS BENDROVĖ kviečia visus lietuvius, ypatingai tuos, kurie dar nesate aplankę mūsų 84 milijonų dol. finansinės įstaigos, vienos įdomiausių visoje Chicagoje.

Atsilankę pamatysite gėlėmis išpuoštą pirmą įstaigos aukšto Laimės Šaltinėlį — Wishing Well, per kurį surenkama ir išdalinama kasmet įvairioms labdaringoms įstaigoms apie $1,200.00. Pamatysite plačiai žinomą didelį Chicago Savings Prezidentinį kambarį, kuriame yra vietos 200 asmenų ir kuris veltui duodamas organizacijų susirinkimams. Susirinkusiems veltui jame teikiame kavą. Šis kambarys yra išpuoštas dideliais Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentų paveikslais ir trumpomis jų gyvenimo žiniomis. Pamatysite įvairių rinkinių kabinetą ir daug kitų įrengimų bei patogumų, kuriais per metų metus naudojasi mūsų taupymo ir skolinimo nariai.

Ypatingai kviečiame vaikų tėvus pradėti taupyti vaikų mokslui reikalingus pinigus. Mes turime specialų skyrių, kuriame taupom mokslui reikalingi pinigai (College Bonus Savings). Šiame skyriuje laikomiems pinigams mokami patys aukščiausi dividendai, net iki 5¼%. Šiandien mokslas kainuoja nuo $6.000 iki $12.000, o daugiau. Jei pradėsite mažais mėnesiniais indėliais taupyti nuo vaiko jaunų dienų, tai nei neapsižiūrėsite, kai sutaupysite mokslui reikalingus pinigus. Galite pradėti $2.50, $5.00, $10.00 arba net $25.00 sumomis į mėnesį. Kai padėsite 200 kartų po $25.00, tai susidarys reikalinga suma. Tokiu būdu bus užtikrintas jaunimui reikalingas mokslas. Vaikams bus lengvesnė ir gražesnė ateitis, o tėvams rimesnė sąžinė. (Šio mokslo taupymo skyriaus nereikia sumaišyti su dabar garsinamu Certificatų taupymo skyrium).

Valdyba, direktoriai ir visi tarnautojai Jūsų lauksime
JOHN PAKEL, Sr., Prezidentas

ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS

1. Insured Family Savings
2. College Bonus Savings
3. Christmas Club Savings
4. Vacation Club Savings
5. Home Mortgage Loans
6. Home Improvement Loans
7. All Types of Insurance
8. Sell and redeem U. S. Bonds
9. Safety Deposit Boxes
10. Free Community Rooms for your organization meeting (Free Coffee)
11. Cash checks and pay all family bills with our special money order checks. No service charge to members.
12. U. S. Postal Stamp Machine Service
13. We sell Travelers Checks
14. Save-by-mail Kits
15. Notary Public Service
16. Two large Free Parking Lots
17. Free Theatre tickets two Saturdays each month for your children and mothers.
18. Christmas party with gifts to College Bonus Members

PATOGIOS VALANDOS:

MONDAY	12:00 P.M.— 8:00 P.M.
TUESDAY	9:00 A.M.— 4:00 P.M.
WEDNESDAY	Closed All Day
THURSDAY	9:00 A.M.— 8:00 P.M.
FRIDAY	9:00 A.M.— 8:00 P.M.
SATURDAY	9:00 A.M.—12:30 P.M.

NAUJI LEIDINIAI

● **Dante Alighieri, NAUJASIS GYVENIMAS (LA Vita Nuova).** Vertė **A. Tyruolis.** 1966 Jaunimo metai. Saleziečių leidinys Nr. 17. Saleziečių spaustuvė, Castelnuovo Don Bosco (Asti) Italia. Leidinys 96 psl., gražiai įrištas, 6½ x 4½ inč. formato, iliustruotas žymiųjų dailininkų paveikslais, kurių temos daugiausia imtos iš Dantės gyvenimo. Knygos kaina $2.00, gaunama "Drauge".

"Naujasis gyvenimas" (La Vita Nuova) yra garsaus viduramžių pabaigos ir renesnso pradžios italų poeto Dantės lyrikos rinkinys, parašytas poeto mylimajai Beatričei mirus. Po grandiozinės "Dieviškosios komedijos" "La Vita Nuova" yra labiausiai žinoma Dantės poezijos knyga, kurioje jis daugiausia sonetų formoj kuriamais eilėraščiais apdainuoja savo idealiąją meilę Beatričei. Atskiri eilėraščiai dar tarpusavy jungiami proza rašytais autoriaus komentarais, pastabomis ir savo nuotaikų aprašymais.

Žinoma, kad tokius, tobulos klasikinės formos ir minties grožio kupinus eilėraščius versti į svetimą kalbą nėra lengvas darbas. Vertėjui ne visur ir ne visada pavyksta sklandžia ir gyva kalba išreikšti tuos blizgančius literatūrinės vertės elementus, kurie, kaip skaidrus upokšnis, liejasi Dantės posmuose. Tačiau A. Tyruolio bandymas šitai padaryti ir lietuviškame Dantės lyrikos vertime yra dėmesio vertas užmojis, nors ir ne visose eilutėse lygiai pasisekęs. Susipažinimui išrašome čia patį pirmąjį knygos sonetą.

Visoms kilnioms širdims,
kurios pamilo,
Kurias pasieks, kas čia eilėm
rašyta
Kad savo nuomonę jos
pasakytų;
Su Meilės sveikinimu joms
prabylu.

Trečia nakties dalis
žvaigždėtą tylą
Jau sėjo danguje, kuris ja
švito.
Kai Meilę pamačiau, nelaukęs
šito,
Jog, menant ją, dabar dar
baimė kyla.

Linksma ji buvo, rankoj jos
liepsnojo
Mano širdis, glėby ramiai
alsavo
Madona, šydan įsupta
miegojo.

Bet, Meilei žadinant, pabudus
toji
Su baime degančios širdies
ragavo;
Ir Meilė verkė, dingo greit
po to ji.

Dantės portretas, pieštas jo amžininko, garsaus tapytojo Giotto.

● **ATEITIS, 1967 m. Nr. 5.** Naujasis žurnalo sąsiuvinis skaitytoją maloniai nuteikia su-

"Ateities" penkto numerio viršelis

kauptos medžiagos įvairumu, jos techniškuoju sutvarkymu puslapiuos, iliustracijų neatkištiniu paskirstymu, teksto papuošimu piešiniais. Dėmesio vertas kietai principingas pirmasis straipsnis, kuriame gyvenamos aplinkos įtaka sveriama šalin nenumetamais lietuviškaisiais svarsčiais. Gyvi ateitininkiškos veiklos ir "Vox populi" skyriai. Labai išradingai tekstu ir nuotraukomis pateikiamos Studentų ateitininkų sąjungos pavasarinių kursų mintys ir nuotaikos. Šešiuose puslapiuose skaitytojai kondensuotai supažindinami su rašytoju Jonu Biliūnu ir jo kūryba. Linkėtina šią tradiciją ir toliau palaikyti, kiekviename "Ateities" numeryje pristatant vis kurią nors mūsų raštijos figūrą. Ne pro šalį būtų retkarčiais stabtelėti ir prie žymiųjų lietuvių dailininkų. Naujame numeryje randame ir įdomesnių kūrybinės plunksnos bandymų, pvz. — Gabijos Juozapavičiūtės apybraižą "Laiptus". Autorei būtina savo talentą ugdyti ir toliau. Na, o eiliuotos "Kreivos šypsenos" tai tikrai patiks visiems, kas tik į jas užmes akį. Visam lietuviškajam jauniniui "Ateitis" turėtų būti neapleistina kiekvieno mėnesio lektūra. Prenumerata metams $5.00, susipažinimui prenumerata $3.00. Administratorius: Kazys Vainius, — "Ateitis", 64 - 09 56th Road, Maspeth, N. Y. 11378. Redakcijos adresas: "Ateitis" 80 - 2v 85th Drive, Woodhaven, N. Y. 11421.

● **LAIŠKAI LIETUVIAMS, 1967 m., gegužės mėn., Nr. 5.** Tėvų jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės minties žurnalas. Vyr. redaktorius Kęstutis Trimakas, SJ. Adresas: Laiškai Lietuviams, 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636. Metinė prenumerata $4.00.

Pats įdomiausias ir gerai parašytas šio numerio straipsnis yra Stasio Goštauto apybraiža apie religinį meną. Manytume, kad šitaip pateiktoji medžiaga tikrai auklėja skaitytojo meninį skonį ir mažina ne kartą šiose srityse kylančius nesusipratimus. Šiam meniniam numerio akcentui puikiai atliepia ir puslapinės iliustracijos: lietuvių liaudies skulptūra, Rubenso tapybos detalė, Salvador Dali "Nukryžiuotasis" ir Michelangelo Pietos ir Mozės įspūdingi pavyzdžiai. Akį taipgi patraukia skoningai Ados Korsakaitės-Sutkuvienės piešiniais papuoštas Charles Pegui eilėraštis "Dievo Motinos kančia", iš prancūzų kalbos išverstas Povilo Gaučio. Naujame žurnalo numeryje netrūksta nei feljetonų, nei enciklikinių svarstymų. Tačiau viskas parengta ir atseikėta ne pripuolamai, bet apgalvotai, planingai.

— Kaip dažnai turėtume raudonuoti dėl mūsų gražiausių veiksmų, jei pasaulis žinotų tikras priežastis, dėl kurių juos darėme.

Rochefoucaudl

OPTICAL MEN WANTED

Don't spend another winter shoveling snow. Live in beautiful California. We want experienced men.

OPTICAL LENS POLISHER
OPTICAL BENCHMAN

Experienced in opthalmic work. Excellent opportunity with a leading manufacturer of lenses. Excellent employee benefits program including profit sharing, sick leave, 2 weeks vacation, medical and holidays.

Write or Call

ARMORLITE LENS CO., INC.
727 S. Main Street Burbank, California
(213) 842-5152 — (213) 849-7238

IMMEDIATE OPENINGS

NAVAL ARCHITECTS
MECHANICAL ENGINEERS

SALARY OPEN

One of the largest steel fabricators in the United States

Send resume in confidence to
PERSONNEL DIRECTOR

AVONDALE SHIPYARDS, INC.
P. O. Box 50280
New Orleans, Louisiana 70150

An Equal Opportunity Employer

FRANK'S T. V. & RADIO, Inc.
3240 SO. HALSTED STREET Telef. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS. TAIPGI ORO VĖSINTUVAI IR SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI.

Dabar jūs galite aplankyti savo artimuosius Lietuvoj.

Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname vizas sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnioms informacijoms rašykite--skambinkite daugiausia patyrusiam **Kelionių biurui į Rytų Europą**

COSMOS TRAVEL BUREAU, INC.
45 W. 45ht Street, New York 10036, N. Y.,
Telephone — CIrcle 5 - 7711

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Affiliated with PODAROGIFTS, INC.

PATI ŽINOMIAUSIA IR PATIKIMIAUSIA FIRMA AMERIKOJE, TURINTI DAUGEL METŲ PATYRIMO SIUNČIANT

DOVANAS — SIUNTINIUS Į USSR.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
TŪKSTANČIAI KLIJENTŲ PATENKINTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

VISUOSE MŪSŲ SKYRIUOSE YRA GAUSUS AUKŠTOS RŪŠIES PASIRINKIMAS PRIEINAMOM KAINOM.

Informacijų ir nemokamų KATALOGŲ galite gauti vyriausioje įstaigoje arba skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
45 W. 45th Street, New York, N. Y. 10036
Telefonas CI 5 - 7905

SKYRIAI:

- New York 3, N. Y. — 39 - 2nd Ave. ..... AL 4-5456
- New York, N. Y. 10011, 108 West 14th St. ..... CH 3-3005
- Brooklyn 11, N. Y. — 370 Union Avenue ..... EV 4-4952
- Brooklyn 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue ..... DI 5-8808
- Boston 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue ..... LI 2-1767
- South Boston, Mass., 327 W. Broadway ..... AN 8-0068
- Buffalo 6, N. Y. — 332 Filmore Avenue ..... TL 6-2674
- Chicago 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue ..... BR 8-6966
- Chicago 8 Ill. — 3212 So. Halsted Street ..... WA 5-2737
- Cleveland 13, Ohio — 904 Literary Road ..... TO 1-1068
- Grand Rapids, Mich. — 636-38 Bridge St., N. W. .... GL 8-2256
- Hamtramck, Mich. — 11333 Jos. Campau 365-5255
- Hartford 14, Conn., 200 Franklin Ave., Tel. 233-8030 ir 246-0215
- Irvington 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ..... ES 2-4685
- Youngstown 3, Ohio— 21 Fifth Avenue ..... RI 3-0440
- Los Angeles 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. .... AN 1-2994
- Lakewood, N. J. — 126 - 4th Street ..... FO 3-8569
- Newark 3 N. J. — 428 Springfield Avenue ..... BI 3-1797
- New Haven, Conn. — 509 Congress Ave. ..... LO 2-1446
- Patterson 1, N. J. — 99 Main Street 274-6400
- Passaic, N. J. — 176 Market Street ..... GR 2-6387
- Philadelphia, Pa. 19122 — 1214 N. 5th St. ..... PO 3-4818
- Pittsburgh 3, Pa. — 1307 E. Carson Street ..... HU 1-2750
- San Francisco, Calif. — 2076 Sutter Street ..... FI 6-1571
- Waterbury, Conn. — 905 Bank Street ..... PL 6-6766
- Worcester, Mass. — 169 Milbury Street ..... SW 8-2868

Highest Rates on Savings

At Standard Federal Savings your savings earn at the highest rate paid by any savings institution in Chicagoland.

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $15,000

4 3/4% PER ANNUM. CURRENT RATE

PASSBOOK SAVINGS

Earnings are added and compounded four times a year. No time requirements. No minimum amount. Additional amounts can be deposited at any time in any amount.

5 1/4% PER ANNUM

6 MONTH CERTIFICATES

Designed for savings investors who have large lump sums to invest. Issued in minimum amount of $10,000.

INSURED SAFETY

Your savings are protected by our own exceptionally strong financial condition and by insurance to $15,000 by the Federal Savings and Loan Insurance Corporation, a permanent agency of the U. S. Government. Safety for your savings is a tradition at Standard Federal Savings.

Passbook Savings in by the 10th of the Month Earn from the 1st.

ASSETS OVER $116,000,000

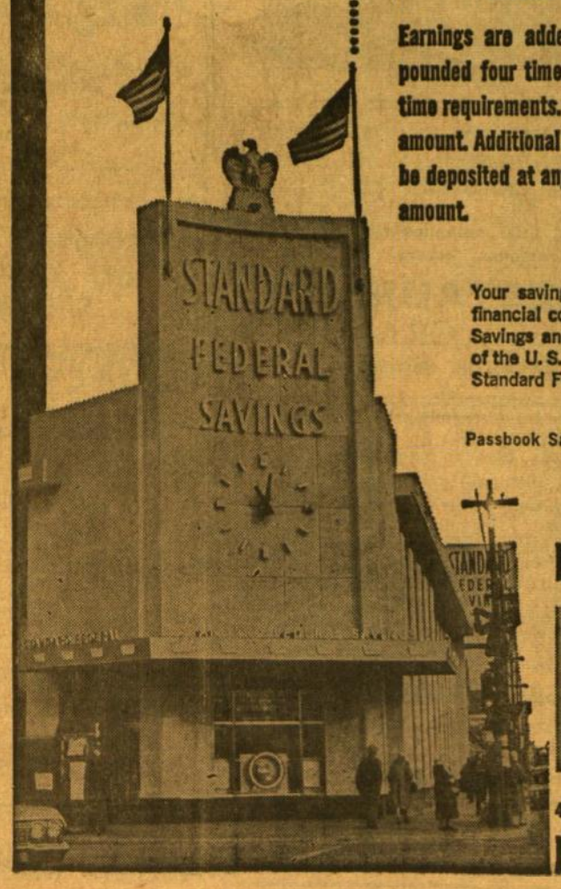

STANDARD FEDERAL SAVINGS

4192 Archer Avenue • Chicago, Illinois 60632 • Phone VI 7-1141

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202

JULY — LIEPOS 13, 14 ir 15 D. D.

BARON VON KLUEG V.S.O.P. IMPORTED GERMAN BRANDY	Fifth	$3.89
CUSENIER THREE STAR IMPORTED COGNAC	Fifth	$3.98
BISQUIT 3 STAR COGNAC Imported	Fifth	$5.29
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P.	Fifth	$4.89
CINZANO Imported Dry or Sweet VERMOUTH	33 oz. bottle	$1.89
ESCORIAL GRUN Imported German LIQUEUR	Fifth	$5.98
SABER Imported Sparkling Portugal ROSE WINE	Fifth	$2.19
POPULAR BRAND OF IMPORTED CANADIAN WHISKY 86.8 Proof	Fifth	$3.98
AUGSBURGER Bavarian Flavor BEER Case of 24—12 oz. Throw away bottles	Case	$4.59
SOUTHERN COMFORT LIQUEUR 100 Proof	Fifth	$3.98

Kuriam galu mokėti daugiau?

PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS AUTOMOBILIUS SUTAUPYKITE NUO $500 IKI $1 000

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

"U WILL LIKE US"

CHRYSLER • IMPERIAL
PLYMOUTH • VALIANT

4030 Archer, VI 7-1515

Ponioms ir Panelėms

Švediškas masažas. Sauna ir garo vonios. Specialus masažas pavargusioms kojoms. Pašalinimas nereikalingų plaukų elektrolysis būdu

JANINA POCS, MARSHALL FIELD ANNEX BUILDING
25 E. Washington St. Suite 1420
Tel. DE 2-6631 ir namų NA 2-6712

Kultūrinė Kronika

● **Nebaigtieji rašytojo Vinco Mykolaičio - Putino darbai.** Birželio 7 d. Lietuvoje miręs žymusis mūsų rašytojas, kaip žinome, pastaraisiais metais jau rimtai sirguliavo, bet plunksnos nepadėjo, o visą laiką rašė ir planavo naujus veikalus. Žiniomis iš Lietuvos, Putinas savo mirties vietoje — Kačerginėje su savim buvo pasiėmęs ir bebaigiamą rašyti romano "Sukilėliai" antrąją dalį. Sakoma, kad "Sukilėlių" antrajai daliai tereikėjo tik nedidelės dalies — epilogo. Ar bus dabar okupuotoje Lietuvoje išleistas ir antrasis "Sukilėlių" tomas? Prieš dešimtmetį Lietuvoje pasirodęs pirmasis tomas, nors kritikos ir buvo palankiai sutiktas ir net premijuotas, vis dėlto, paverstas opera, negalėjo Vilniuje išvysti rampos šviesų. Okupantams, mat, nemaloni pati romano tema, vaizduojanti 1863 metų lietuvių sukilimą prieš rusus. O pagaliau ir pats pagrindinis romano veikėjas yra vienas iš kiečiausiai kovojusių ano sukilimo vadų — istoriškasis kunigas Antanas Mackevičius, anuometinių okupantų rusų pakartas Kaune.

Pomirtinės žinios iš Lietuvos, o ir anksčiau kai kuriems savo artimiesiems paties V. Mykolaičio - Putino rašyti laiškai patvirtina ir kitą įdomų faktą, kad pastaraisiais laikais Putinas jau buvo sumanęs parašyti ir savo romano "Altorių šešėly" tęsinį — ketvirtąjį tomą. Tik vargu ar rašytojo suspėta šį savo sumanymą bent dalinai įkūnyti.

● **St. Balzeko Lietuvių kultūros muziejus Chicagoje (4012 Archer Ave.) vis labiau patraukia amerikiečių dėmesį.** Vienokios ar kitokios kas mėnesį muziejuje vykstančios meno, gintaro dirbinių, pašto ženklų, monetų ar kitokios parodos nuolat atžymimos mėnesiniame Chicagos parodų, koncertų ir dramos spektaklių kalendoriuje, kuris siuntinėjamas įvairioms švietimo institucijoms, įstaigoms, spaudai. Pietvakarinės miesto dalies skiltyse pirmoje eilėje ten visada matomas Balzeko Lietuvių kultūros muziejus. St. Balzeko rūpesčiu muziejaus eksponatai dažnai yra skolinami bibliotekoms ir šiaip viešoms institucijoms, jose surengiant lietuviškosios temos parodėles. Tokia paroda, pavadinta "Lietuva istorijoje", visą birželio mėnesį vyko Centrinėje miesto bibliotekoje. Į muziejų atkreipia dėmesį ir didžioji Chicagos spauda. Pavyzdžiui, praėjusio šeštadienio Chicago Tribune kultūrinio priedo skyrius "The Coin Collector" įsidėjo pagrindinę antraštę "Lithuanian Museum Has Rare 1568 Coin". Straipsnyje įdomiai aprašoma pati moneta, pridedant čia pat ir monetos nuotraukas, kur vienoje pusėje matomas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Žygimanto Augusto profilis, o kitoje pusėje kunigaikščio karūna, Vytis ir Gedimino stulpai.

● **Pagrindinis Lietuvoj dramos teatras** (vadinamas akademiniu) veikia pereitame šimtmetyje statytame pastate, iki 1940 metų vadintame "Liutnia" vardu. Pastatas seniai nebeatitinka šių laikų teatro reikalavimų. Liepos 1 d. "Komjaunimo Tiesoj" jau yra pranešimas, kad tikimasi neilgai trukus (dar neaišku, kada) tą teatrą iš pagrindų perstatyti. Projektą jau turi parengęs architektas Vytautas Nasvytis. Viršutinė pastato išorė liksianti nepakeista, bet įėjimas ir vidus perstatomas iš pagrindų. Būsiantį padidinta ir sumoderninta scena, taip pat padidinta ir salė: vietoj 500 vietų būsią 750. (E.)

● **Čiurlionio tapyba inspiruoja ir kompozitorius.** Jaunas kompozitorius B. Alekna sukūrė simfoninį paveikslą, "Requiem", styginiams ir mušamiesiems instrumentams su vargonais. Kompozitorius muzikoj priemonėmis išreiškia įspūdžius, kilusius iš M. K. Čiurlionio paveikslų ciklo "Laidotuvės". Kūrinys buvo atliktas Vilniuje, kompozitorių S-gos komisijai. Dirigavo M. Dvarionaitė, vargonais grojo M. Kaveckas. (E.)

● **Lietuvoje minėjo Česlovą Sasnauską.** Liepos 1 d. keturiuose laikraščiuose Vilniuje buvo įdėti straipsniai apie kompozitorių Česlovą Sasnauską ir jo kūrybą, jo šimtojo gimtadienio proga. Straipsnių autoriai labai gražiai įvertino Č. Sasnauską, kaip vieną iš pirmųjų lietuvių kompozitorių. J. Gaudrimas (Lit. ir Mene ir Sov. Lituva) nepamiršo įterpti, kad Sasnauskas "paskatino ir kitus lietuvių kompozitorius eiti rusų klasikų pramintu liaudies dainos puoselėjimo keliu". Algimantas Kalinauskas (Tiesoj) įvertinimą baigė M. K. Čiurlionio žodžiais: "puikiausia Česlovo Sasnausko, kaip lietuvio kompozitoriaus, ypatybė yra tai, kad jo kūryboje visur iškyla aikštėn ta tikrai lietuviška styga — tokia keista, sena, nepagaunama gaida, kuri viešpatauja mūsų dainose, prieš amžius sukurtose". (E.)

● **Etnografinis dėmesys malūnams Lietuvoje.** Istorijos instituto etnografijos skyrius renka medžiagą apie Lietuvos vandens ir vėjo malūnus. Pernai esą surinkti duomenys apie esamus ir buvusius malūnus prie Šventosios, Akmenos, Bartuvos upių ir jų intakų. Šiemet jau esą tyrinėti kai kurių Venton įtekančių upelių malūnai. Anot pranešimo "Lit. ir Mene (liepos 1) renkama medžiaga apie tų malūnų istoriją, juose padarytus patobulinimus, jų statytojus, malimo papročius ir t. t. Medžiaga numatoma panaudoti Baltijos tautų etnografiniam atlasui sudaryti. Be to, išorė ir senaisiais vidaus įrengimais geriau išsilaikiusieji malūnai būsią pasiūlyti įtraukti į saugotinų paminklų sąrašą.

Sprendžiant iš ankstesnių spaudoj pasirodžiusių pasipiktinimų, etnografai kai kur jau ir pavėluoja atvykti: revoliucioniškai ar biurokratiškai nusiteikę kai kurie naujieji "urėdai" eilę tokių saugotinų paminklų yra sunaikinę. (F.)

● **Nauji įvairių mokslų daktarai ir disertacijos Lietuvoje.** Lietuvos Žemės ūkio akademijoj (jos, kaip ir veterinarijos akademijos, vardas yra išlikęs ligšiol nepaliestas) Vladas Čaikauskas apgynė disertaciją "Cukriniai runkeliai Lietuvoje" ir įgijo žemės ūkio mokslų daktaro laipsnį. V. Čaikauskas dirba Joniškėly, Žemdirbystės instituto filialo direktoriaus pavaduotojo pareigose.

Birželio 13 d. Vilniuje gynė disertaciją Vytautas Statulevičius, matematikos mokslų daktaro laipsniui. Vilniaus universitete ir kitose aukštosiose mokyklose birželio mėnesį ginamos 22 disertacijos mokslų kandidato (magistro) laipsniams įgyti. Dauguma temų iš tikslųjų mokslų srities. Tik dvi temos humanitarinės, tiksliau — filologinės: Janinos Urbelienės "Dabartinės lietuvių literatūrinės kalbos ilgieji balsiai" ir Alekso-Stanislovo Girdenio "Mažeikių tarmės fonologinės sistema". Dvi temos politinės: M. Apanavičiaus — apie nepr. Lietuvos karinius teismus, Pelsacho Freidheimo — apie marksistinės literatūros plitimą Lietuvoj iki 1940 metų.

Chemijos mokslų daktaro laipsnį gegužės 31 d. įgijo Vitas Daukšas, 32 m. amžiaus docentas, jau parašęs apie 60 mokslo darbų. Jam su bendradarbiais esą pavykę surasti benzodioksano-1, 4 darinių, pasižyminčių labai stipriu biologiniu veikimu.

PATYS ĮSIGYKITE IR KITIEMS PASIŪLYKITE ŠILUVOS MARIJOS šventinimo ir RELIGINIO KONGRESO Washingtone MUZIKOS PLOKŠTELĘ.

PASIKLAUSYKITE ISTORINIŲ ĮVYKIŲ:

J. Naujalio Mišių, Dainavos ansamblio giedamų šventovėje,

Br. Budriūno giesmės "Sveika, Marija", atliekamos sol. A. Pavasario.

J. Štarkos kompozicijos "Tušti paliktieji namai", įdainuotos sol. R. Mastienės.

Br. Markaičio "Nenuženk nuo akmens, o Marija" giesmės, atliktos sol. Pr. Bičkienės,

T. Brazio dainos "Oi toli, toli", sudainuotos New Yorko Lietuvių vyrų choro, ir giesmių, giedamų tūkstantinės minios.

Plokštelės kaina $5.00; ji gaunama pas lietuviškų plokštelių platintojus arba pas leidėją: Šiluva Record, 110 W. Lafayette Ave., Baltimore, Md. 21217.

MOVING
perkrausto baldus iš arti ir toli.
A. BENIULIS
Chicago, Ill. 60629, Tel. RE 7-7083

SIUVIMO MAŠINOS
BERNINA • NECCHI • ELNA • PFAFF • KENMORE
(Šveicariškos, vokiškos, itališkos, japoniškos, Singer ir kitos). Taisome, parduodame ir nuomojame prieinamomis kainomis ir sąlygomis. Darbas greitas ir sąžiningas. Turime dalis, pritaikome pagal skonį kabinetus. Aptarnaujame Chicagoje ir priemiesčiuose. Parduodame ir taisome dulkių siurblius.
B & B SEWING MACHINE CO.
4214 S. Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. 927-0044; 927-0045.
Vedėjas Arvydas M. Dikinis

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS
Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.
3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Tel. PR 6-8998

ST. ZABRODSKAS
MIESTO IR NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS
Atlieka remonto, perstatymo ir namų statybos darbus, cemento darbus elektros įrenginius ir kt. Išrūpina reikalingus leidimus, iš miesto valdybos namų statymui, pertvarkymui ir remontavimui.
Visas darbas yra garantuotas ir apdraustas.
2040 West 52nd Street
Telef. — PR 8-7887
CHICAGO, ILLINOIS 60609

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMUI MEDŽIAGA
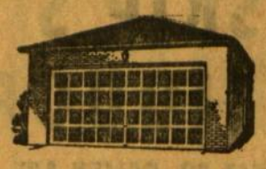
CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 So. Halsted St., VI 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai.
Raštinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

Automobilio nelaimės atveju skambinkite
(In case of accident, call)
COUNTRY AUTO REBUILDERS
GR 6-7777 24 hour towing service
Karoserijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs pataisymai

FRONT WHEEL ALIGNMENT — WHEEL BALANCING
BODY AND FENDER WORK
PAINTING, MECHANICAL REPAIR
2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629
Savininkas — MIKAS ČESAS

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpiaustyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai ir metalu aplieti rėmai.
2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. VIrginiai 7-7258 59

Package Express & Travel Agency, Inc.
AFFILIATED WITH PODAROGIFTS, INC.
PRIIMA UŽSAKYMUS BUTAMS SOVIETŲ SĄJUNGOJE
MES TAIP PAT PRIIMAME UŽSAKYMUS SOVIETIŠKIEMS AUTOMOBILIAMS, SKALBIAMOMS MAŠINOMS, SIUVAMOMS MAŠINOMS, TELEVIZIJOS APARATAMS, RADIO PRIIMTUVAMS, PRODUKTAMS ir t.t.
Reikalaukite nemokamų KATALOGŲ mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.
Main Office:
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
1530 Bedford Ave., Brooklyn, New York 11216
TEL. 467-5522

ST. ANTHONY
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
Joseph F. Gribauskas
Executive Secretary
4 3/4 % ON INVESTMENTS
Units of $100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly
5 % ON BONUS SAVINGS
Units of $1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid
Quarterly
or Compounded
1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS • 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330
HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5, Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

LIETUVIŠKA VALGYKLA. GRAŽIAUSIAS LIETUVIŠKAS RESTORANAS, KURIAME GAMINAMI LIETUVIŠKI VALGIAI.
Atdara — nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.
"PALANGA" RESTAURANT
6918 So. Western Ave. - GR 6-9758
JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

LIETUVI, ATOSTOGAUK SMAGIAI!
Pigu. Švaru. Šeimoms ir pavieniams. 200 pėdų nuo Atlanto. Atsilankę nesigailėsite.
Florida Surfside resortas. Pompano Beach, 710 South Ocean Blvd. (A-1-A).
Kviečia: sav. E. RUDAITIS ir K. JUŠKĖNAS
Tel.: Chicago LA 3-9219. Florida: Area code 305-942-2400

METROPOLIS-RESTORANAS
6538 S. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL. — TEL. 476-9009
Vienintelis lietuviškas restoranas su gerais patiekalais, kaip šašlykas, šnicelis ir kt., didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų. Lietuviškoj jaukioj nuotaikoj galėsite praleisti laiką, skaniai pavalgyti ir atsigaivinti.
Atdara kasdien nuo 3 val. popiet iki vėlumos. Šeštad. ir sekmad. nuo 12 val. d. iki vėlumos. Visi prašomi atsilankyti.
Savininkai PETRAS IR ANTANINA KAUŠAI

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų maldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvir. 9—9 val., antr., treč. ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų

FOTOGRAFAS
ŽAVIOMS NUOTAKOMS
THE Paul STUDIO
home of MODERN photography

Gowns by Martha
PORTRAITS • CANDIDS
3213 South Morgan St. YA 7-5858

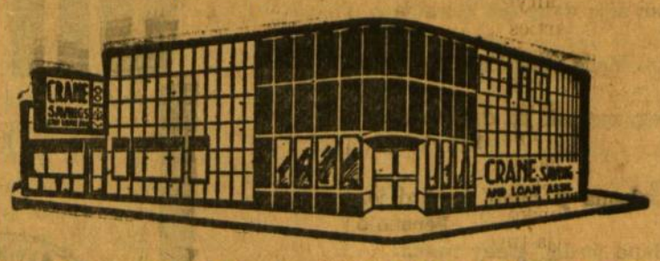
CRANE SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING
4 3/4 % Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas
PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOŠIMČIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: ANTRAD. ir PENKT. .....9 v. r. iki 5 v. v.
PIRMAD ir KETV. .....9 v. r. iki 9 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. ....Trečiad. uždaryta

PAPUOŠKITE BUTĄ NAUJOMIS UŽUOLAIDOMIS. DAR SUSPĖSIME PAGAMINTI PAVASARIO SEZONUI, TIK PASIRŪPINKITE PAS
STEIN TEXTILE CO.
urminėmis kainomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritinių: damasko, brokados, "boucle's" ir "fiberglass".
PIRKSITE NEBRANGIAI IR GAUSITE DOVANĄ.
STEIN TEXTILE bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko nylons, taffeta, aksomo, ANGLIŠKŲ MEDŽIAGŲ paltams ir kostiumams siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas.
616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., HA 7-3737
Atdara kasdien ir sekm. 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmad. uždaryta.
Nemokama vieta mašinoms pasistatyti už kampo į šiaurę Jefferson Street — Cherman's aikštėje.

Perskaitę Draugą, duokite kitiems pasiskaityti.

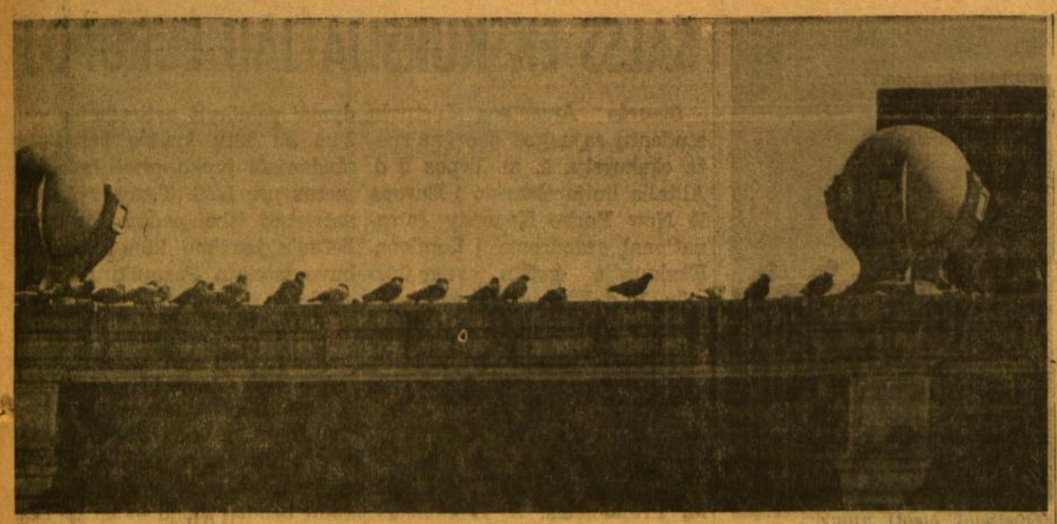

Balandžiai, balandžiai... Nuotr. Uosio Juodvalkio

NAUJI LEIDINIAI

PIRMOJI KNYGA LEIDŽIAMŲ VEIKALŲ SERIJOJ, PAVADINTOJ "KRIKŠČIONIS GYVENIME"

● **II Vatikano Susirinkimo dokumentai. I dalis. Konstitucijos.** Vertė **prel. Vytautas Balčiūnas** ir **Antanas Tamošaitis, SJ.** Kalbą tikrino **Vladas Kulbokas.** Iliustravo **Telesforas Valius.** Išleido **"Krikščionis gyvenime".** Spaudė Lietuvių Enciklopedijos spaustuvė, 361 W. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Šio serijos pirmojo tomo mecenatas **prel. Pranciškus M. Juras.** Knyga 278 psl., 8 x 5 inč. formato, kietai įrišta į drobės viršelius, kaina $3.50.

Tomo įvadiniame žodyje, be kita ko, "Krikščionis gyvenime" serijos redaktoriai ir leidėjai sako: "Lietuviškoji knyga išeivijoje sutinka vis didesnius sunkumus ypač mažėjančių skaitytojų. Su laiku vis mažiau turėsime reikiamų knygų gal net pačiais svarbiausiais klausimais, jeigu jų paruošimas ir spausdinimas bus paliktas neorganizuotoms pastangoms. "Krikščionis gyvenime" ir yra bandymas sutelkti jėgas paruošti ir paskleisti lietuvių tarpe krikščioniškosios minties knygai. Numatyta išleisti per metus bent po tris veikalus. Šie veikalai nebus atsieti nuo gyvenimo. Jais bus siekiama padėti skaitytojams susiorientuoti dabarties gyvenimo klystkeliuose bei nušviesti, kaip galima ir kaip reikia gyventi krikščioniškai visame savo buvime ir veikime. Ypatingas dėmesys bus kreipiamas į būdingesnes lietuvių religinės kultūros bei krikščioniško gyvenimo apraiškas. Ši serija turės pasiekti visus, kurie krikštu yra įjungti į tą patį mistinį Kristaus kūną ir vadinasi krikščionys.

"Serija pradedame II Vatikano Susirinkimo dokumentais. I tome bus svarbiausi aktai — konstitucijos, II — dekretai ir pareiškimai, III — kiti dokumentai ir įžvalgus Susirinkimo apibūdinimas bei išsamus dalykinis visų trijų tomų turinys. Po jų eis atskirų autorių veikalai įvairiomis temomis".

O kad tos knygos būtų laiku parašytos ir išleistos, kaip iš serijos reklaminio lapeilo matyti, būtinas ir didelis sutelktinis rūpestis. **"Krikščionis gyvenime"** knygoms rašyti yra sutelktas gausus skaičius laisvojo pasaulio lietuvių autorių bendradarbių, įvairių sričių žinovų. Dabar yra parašyta arba ruošiama šešiolika knygų įvairiomis temomis.

Krikščionis gyvenime" redakcinio kolektyvo vadovybė: prel. dr. Vytautas Balčiūnas, buvęs Kauno Teologijos fakulteto dėstytojas ir ilgametis Kauno kunigų seminarijos bei Romos lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos dvasios tėvas; dr. Juozas Girnius, filosofas, knygų autorius, Lietuvių Enciklopedijos ir "Aidų" redaktorius; kun. dr. Jonas Gutauskas, knygų autorius, buvęs Kauno Teologijos fakulteto dėstytojas; kun. Stasys Yla, knygų autorius, buvęs Kauno Teologijos fakulteto dėstytojas; kun. dr. Titas Narbutas, knygų autorius, buvęs "Lux Christi" redaktorius.

"Krikščionis gyvenime" knygų spausdintojas ir administratorius — Lietuvių Enciklopedijos leidėjas Juozas Kapočius, **globėjai** — laisvojo pasaulio lietuvių vyskupai.

"Krikščionis gyvenime" knygos užsakomos prenumeratos būdu. Prenumerata:

1) JAV ir Kanadoje prenumeratos — 1 knyga.... $2.50
2) Perkant pavieniui — 1 knyga $3.50
3) Prenumerata visur kitur — 1 knyga $2.00
4) Perkant pavieniui — 1 knyga ..... $2.50.

Prenumeratos ir užsakymų reikalu rašyti:

"Krikščionis Gyvenime" administracijai, 361 W. Broadway, So. Boston, Mass. 02127, U.S.A.

Dabar tik ką išleista pirmoji serijos knyga (II Vatikano Susirinkimo dokumentai. I dalis. Konstitucijos) suskirstyta į šiuos skyrius: BAŽNYČIA — Dogminė konstitucija, DIEVIŠKASIS APREIŠKIMAS — Dogminė konstitucija, ŠVENTOJI LITURGIJA — Konstitucija, BAŽNYČIA DABARTINIAME PASAULY — Pastoracinė konstitucija, I dalis — Bažnyčia ir žmogaus pašaukimas, II dalis — Kai kurios opesnės problemos. Visas spaudos darbas atliktas švariai, modernios ir estetiškos skyrių įvadinės vinjetės, pieštos T. Valiaus, korektūros klaidų palikta nedaug, žodžiu — leidinys sutvarkytas ir paruoštas neatkištinai. Tad reikia tikėtis, kad "Krikščionis gyvenime" knygų serija taps būtina kiekvieno šviesesnio lietuvio knygų lentynoje.

● **Čekoslovakai domisi religine muzika.** Tiek Prahoje, tiek provincijoje visos bažnyčios yra perpildytos, kai rengiami religiniai vargonų muzikos koncertai — rašo Čekoslovakijos "Literarni Noviny" žurnalas. Religinių koncertų klausytojų tarpe — pastebi komunistinis laikraštis — matyti daug inteligentijos ir jaunimo, kuris šių laikų sąmyšyje dvasinės pusiausvyros ieško religinėje muzikoje, kurioje atsispindi taika...

Restoranas Neringa
LIETUVIŠKI IR AMERIKONIŠKI VALGIAI
2632 West 71st St.,
Telef. — 778 - 9359
Atdara kasdien nuo 6:30 val. ryto iki 8 v. v. Sekm. nuo 9v.r. iki 8 v.v.
sav. Teresė Karvelaitienė — T. J. Aguiar

Mes mokame 4 3/4 % per annum ant visų sutaupų
MIDLAND SAVINGS
MIDLAND SAVINGS
4040 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632
Telephone CL 4-4470
August Saldukas
Chairman of the Board
INSURED

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Trys Moderniškos Koplyčios:
4605 - 07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7 - 1741 - 2
4330 - 34 South California Avenue
Telefonas LA 3 - 0440 ir LA 3 - 9852

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)
Sav. DAN LIUTIKAS
PASIRINKIMAS SPALVUOTŲ AR PAPRASTŲ TELEVIZIJŲ
● RADIJŲ ● STEREO ● ORO VĖSINTUVŲ ● TAISYMAS
2412 WEST 71st ST. CHICAGO, ILL. 60629 TEL. 471-2446

PADIDINTAS DIVIDENDAS VISOM TAUPYMO SĄ-TOM.
4 3/4 % On savings accounts
5 1/4 % on investment bonus
INSURED
NUO SAUSIO MĖN. 1 d., 1967
Sąskaitos apdraustos iki $15,000
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st Street — Tel. GR 6-2345 - 8
1410 So. 50th Ave., Cicero — Tel. TO 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Kas tik turi gerą skonį,
viską perka pas Lieponį!
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PR 8 - 5875
Vedėjas J. LIEPONIS
Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 9:30 val. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais uždaryta liepos ir rugpiūčio mėn.

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-9600

EXPO 67 NAKVYNĖS
Rezidenciniame Montrealio rajone, prie Decarie Expressway, 15 min. nuo Expo, atskiri kambariai vien Expo svečiams rezervuotame bute. Kambarys vienam $6, dviems $10 ir sekantiems asmenims po $2. Taip pat geros sąlygos norintiems paatostogauti moderniškame vasarnamyje Laurentian kalnuose.
P. Rudinskas, 2415 Park Row East, N.D.G., Montreal 28, Que., Canada, tel. 1-514-482-4094.

EXPO 67 PASUS IR BONŲ KNYGUTES
Montrealyje nusipirkite su žymia nuolaida darbo dienomis Montrealio Lietuvių Kredito Unijoje "Lite", o sekmadieniais po 10 val. pamaldų Aušros Vartų parap. spaudos kioske.
"Lito", Aušros Vartų parapijos ir kioskos adresas:
1465 De Seve St., Cote St. Paul, Montreal 20, Que.

Artesian Restaurant
2432 West 63rd Street (63rd & Artesian)
● Skanūs valgiai
● Geras patarnavimas
● Puiki atmosfera
—o—
PIETOS
$1.65 & $2.25
JOKIO LAUKIMO — GREITAS PATARNAVIMAS.
TALPA — 350 SĖDIMŲ VIETŲ.
Rezervacijoms skambinkite — 436 - 4622.
Atdara sekmad. iki ketvirtad. 6 v. ryto iki 1 v. ryto, penktad. ir šeštadieniais iki 5 valandos ryto.

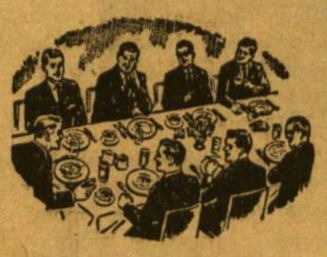

SEARS
HERITAGE MEMORIALS
ANTKAPIAI IR PAMINKLAI
yra pilnai garantuoti Sears, Roebuck and Co.

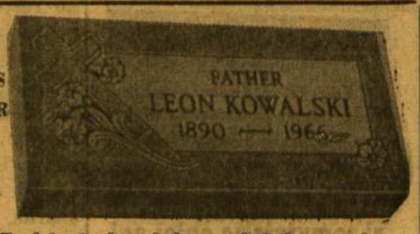

KAINOS nuo $74.95; į tą kainą įeina pristatymas ir padėjimas ant kapo. Kapinių mokesčiai atskirai.
SUTAUPOTE ● APTARNAVIMAS ● PATENKINTI
6153 South Western Ave. Tel. HEmlock 4 - 4800
THOMAS J. KEARNS, vedėjas.

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON
SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Plauų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEdarcrest 3 - 6335
Vienas blokas nuo kapinių

VALOME KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis.
J. BUBNYS — Tel. RE 7-5168

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 West 63rd STREET
Telef. PRospect 8 - 0833 PRospect 8 - 0834

JEIGU JUMS REIKIA GRAŽIŲ VIZITINIŲ KORTELIŲ, kreipkitės į "Draugą", kuris spausdina tokius dalykėlius gražiai, greitai ir prieinama kaina.
"DRAUGAS"
4545 W. 63rd Street,
Chicago, Ill. 60629
Tel. LU 5-9500

MOVING A. VILIMAS
Apdraustas perkraustymas įvairių atstumų
3415 S. LITUANICA AVENUE
Tel. FRontier 6-1882

PLANINGAS TAUPYMAS *MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!*
● *Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.*
● *Metinis dividendas 4 3/4 % išmokamas du kart per metus už visas taupymo sąskaitas.*

PASKOLOS
perkant namus daromos ilgiems terminams ir prieinamais nuošimčiais mėnesiniais išsimokėjimais.
DĖL INFORMACIJŲ KREIPKITĖS
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
2212 WEST CERMAK ROAD ● CHICAGO ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.
PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING
JOHN J. KAZANAUSKAS, President
INSURED

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
POVILAS J. RIDIKAS
3354 SO HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 SO. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 — 1139
VASAITIS — BUTKUS
1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003
LAWN FUNERAL HOME
7909 STATE RD., OAKLAWN, ILL., Tel. — 636 - 2320

Akademinės Prošvaistės

Leidžia Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjunga

Redaguoja L.S.S. Centro valdyba. Rankraščius siųsti šiuo adresu: "Akademinės Prošvaistės", 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629. "Akademinės Prošvaistės" išeina kiekvieno mėnesio trečiąjį šeštadienį.

AKADEMIKŲ SKAUTŲ SĄJŪDŽIO SUVAŽIAVIMAS

Mielas Broli,

Klydai, oi klydai, liepos 1—4 dienomis drybsodamas namie ir nesiryždamas važiuoti į Pattawattammie vasarvietę, kurioje vyko Akademikų skautų sąjūdžio vasaros suvažiavimas. Nemeluoju, savo nuotaika šis suvažiavimas buvo vienas iš puikiausių A. S. S. suvažiavimų, kuriuose man teko dalyvauti. Ateinančiais metais lietuviai švenčiame ne vieną jubiliejų. Visur jau ir dabar daromi planai ir planeliai, kaip įspūdingiau visus tautos ir skautų jubiliejus atšvęsti. Dėl to ir A. S. S. nutarė, kad šis savaitgalis bus mums visiems puiki proga susiburti ir mesti žvilgsnį į ateinančius metus.

Šeštadienį, gerai nusnūdusi, apie pusiaudienį atvažiavau poniškai pastovyklauti. Prie vartų, begurkšnodama 7 up, jau sėdėjo priėmimo komisija: fil. Dalia Tallat - Kelpšaitė — suvažiavimo rengimo galva, sesė Živilė Paliliūnaitė ir Rita Baraitė — kurioms suvažiavime teko pats nemaloniausias darbas — iš visų turtingų ir vargšų akademikų surinkti pinigus, senj. Giedrius Penčyla — aukščiausias suvažiavimo viešpats, fil. Vilkas — vyriausias A. S. S. vadas. Perėję per tokių garbingų generolų eiles, nusėlinome į paprastų grandinių barakus. Prieš pradėdamos skautiškai lavintis, dar nuėjome prie ežero saulutės spinduliuose pasikepinti, tyru laukų oru pakvėpuoti. Apsigavau, prisipažinsiu apsigavau — pasimaudžiusi tarp "alewifes", visą savaitgalį kvepėjau kaip undinė.

Uniformuoti rinkomės į salę suvažiavimo atidarymui. Visus maloniai pasveikino A. S. S. pirmininkas Eugenijus Vilkas. Savo geležinės rankos įstatymus pateikė brolis Penčyla. Sekė fil. Vyt. Statkaus paskaita — mintys apie vadovavimą. Brolis Statkus pristatė skirtingus vadovų tipus. Vienu momentu vos į žemę neprasmegau, kai brolis pradėjo kalbėti apie vadovus garbėtroškas, kurie mėgsta puoštis užsitarnautais ir neužsitarnautais laurais, ir visada būtinai sėdi pirmoje eilėj. Pasižiūdiu... gi ir aš pirmoj eilėj stypsau. Po pašnekesio sekė tikrai gyvos diskusijos, kur'as tik šauksmas pietums vos galėjo nutraukti. Vakare vyko laužas. Užsukome naują lietuviškos televizijos programą. Programoje pasirodė ir naujai kylantys modeliai — broliai Donatas, Rimas, Saulius ir Viktoras. Į laužą atsilankė ir nemažas būrys svečių, kurie šį kartą visi maloniai įsijungė į programą.

Sekmadienį šv. Mišias atnašavo ir akademikams skautams pamokslą pasakė mūsų mielas dvasios vadas tėvas J. Kubilius, SJ. Tas mūsų tėvas Kubilius tai tikrai nenuilstamas darbininkas. Nusikamavo mums bestatydamas Jaunimo namus, bet kai jo paprašai pagalbos, niekada neatsisako, o kiek tik jėgos leidžia padeda. Po Mišių jis dar mums moderavo diskusijas apie bendravimą su Lietuva, o ypatingai apie krepšinio žygį į Lietuvą. Net nemaniau, kad čia tokia kontroversinė tema, bet visi ginčijomės, lyg mūsų gyvybė ant plauko kabotų. Bet negaliu čia tau viešai aiškinti, kas į katrą pusę kalbėjo. Po pietų, pagulėję prie ežero ir vėl iš naujo prisigėrę žuvų kvapo, nuskubėjome klausytis simpoziumo minčių apie pozityvų vadovavimą. Į simpoziumą atsilankė ir keli skautų pasaulio garbingi svečiai — vyr. skautininkė Jonikienė, vyr. skautininkas V. Vijeikis ir vid. rajono vadeiva skt. Tallat - Kelpša. Visi pasakė malonius sveikinimus, pabrėždami akademikų skautų pareigas juos išauginusioms seserijai ir brolijai. Simpoziume dalyvavo t. n. Živilė Paliliūnaitė, t. n. Rita Baraitė, senj. Vytas Januškis ir fil. Algis Zaparackas. Po prelegentų pateiktų minčių vyko diskusijos. Vieni rėkė: "Atgal į miškus! Tegyvuoja palapinių miestai!" Kiti filosofavo, kad ir šilti dušai nepagadina stovyklautojų nuotaikos. Mėginome atrasti idealią vadovo asmenybę, surasti būdų jaunuoliams patraukti į savo eiles, padėti jiems augti naudingais žmonėmis. Vakare turėjome literatūros vakarą. Pasirodė, kad akademikai skautai tikrai turime gausų talentų lobį. Vakare dalyvavo: Rimantas Griškelis — humoreska, Rimantas Vėžys — proza ir poezija, Rūta Domarkaitė — poezija. Ž. Zaparackaitė skaitė Rūtos Bulgarytės poeziją, Ramunė Kviklytė — lyrinę prozą ir seselė Jurgita — poeziją. Ne vienas, net ir užkietėjęs suvažiavimo dalyvis pareiškė, kad šis vakaras iš visų suvažiavimo programos punktų jiems paliko giliausią įspūdį. Mums būtų visai ne pro šalį ir daugiau tokių vakarų suruošti. Ypač dabar, kai yra toks mažas jaunųjų rašytojų prieauglis. Gal tokie vakarai skatintų kitus nebijoti rašyti. Po literatūros vakaro visi turėjome laiko pasėdėti prie linksmo skautiško laužo.

Pirmadienį publika šiek tiek praretėjo. Dalis grįžo į darbus pinigo kalti. Tie, kurie pirmadienį suvažiavime nedalyvavo, praleido labai įdomią, puikaus vadovo, puikiai paruoštą paskaitą — brolis Antanas Saulaitis praktiškai ir teoretiškai kalbėjo tema "Skautavimas — natūrali vadovų mokykla". Po pietų brolis E. Vilkas pravedė bendrą A. S. S. sueigą. Bematant atėjo ir vakaras, ir visi vėl sėdėjome prie degančio laužo, apdainavome visus ir iš širdies traukėme galybes dainų dainelių. Deja, vos pasibaigus brolių gražiausių kojų kontestui, užėjo lietus, ir visi rekordiniu greičiu mėginome užlipti tą šimtą ir vieną laiptą, kuris vedė į kranto viršų. Atsidusę stoguotoje salėje, vėl toliau dainavom ir smarkiai šokom.

Antradienį, užkirtę gerus pusryčius, nubėgome į sporto aikštę tinklinio pažaisti. Reikia treniruotis. Ką žinai, gal greitai ir tinklininkai į Lietuvą važiuos. Po tinklinio vėl visi posėdžiavome. Rezoliucijų komisija pateikė rezoliucijas. Be ginčų ir čia neapseisi. Vis dėlto po poros valandų visi nubalsavome būti gerais skautais, taikos ir ramybės pranašais. Į mūsų viršugalvius spigino karšta saulė, pūtė vėsus vėjas. Pradijome iš lėto skirstytis. Vieni nuliūdę lėjo graudžias ašaras, kiti linksmai dainavo, treti dar nulipo tą šimtą ir vieną laiptą, kad galėtų prie ežero paskutinį kartą giliai į plaučius įtraukti žuvų krapo. Suvažiavimas baigėsi. Bet nesibaigė mūsų skautiška draugystė, skautiška dvasia. Ilgai negalvokime, visi susitikime A. S. S. stovykloje prie Pacifiko. Ir tu, broli, gale vasaros nesnausk, nes kitaip tikrai pramiegosi pačią gražiausią vasarą.

Sesė R.

Jaunimas prie Niagara krioklio... Nuotrauka Vytauto Maželio

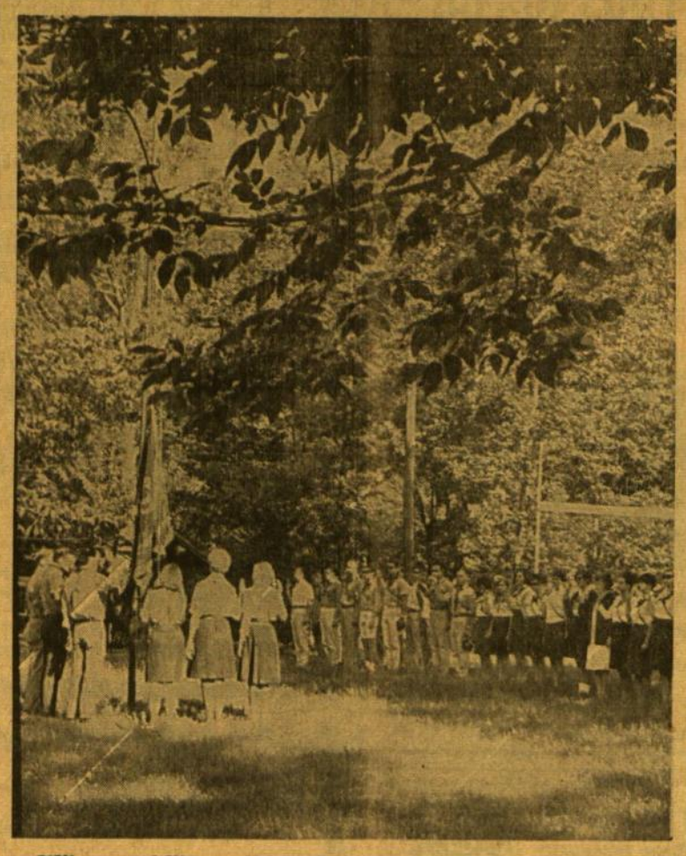

Vėliavos pakėlimas Akademinio skautų sąjūdžio suvažiavime
Nuotrauka J. Tamulaičio

Tėvas J. Kubilius, SJ, Akademinio skautų sąjūdžio dvasios vadas, atnašauja šv. Mišias A. S. S. suvažiavime, įvykusiame liepos 1—4 d. Pattawattamie vasarvietėje. Nuotrauka J. Tamulaičio

STUDENTAI PASAULYJE

ANGLIJA — Oxfordas pasiliko "Semper Fidelis"

Klasikinių kalbų entuziastai, kurie daug mūšių pralaimėjo pereitam dešimtmetyje, žūtbūtinai kovojo Oxforde — ir laimėjo. Oxfordo vadovybė balsavo pasiūlymą, siekiantį pakeisti šimtmečiais galiojusį reikalavimą, kad būsimieji "Oxonians" būtų pramokę lotynų ir graikų kalbas. 250 balsavo už šitokį kalbinį pasiruošimą, 194 balsavo prieš. Balsavimo rezultatai stebina, kadangi šių dienų slinktis atrodė yra nusistačiusi prieš klasicistus. Harvardas jau nebereikalauja šitokio pasiruošimo nuo Antro pasaulinio karo pabaigos. Cambridge panaikino šį reikalavimą pereitą sausio mėnesį, 362 balsais prieš 280. Tuomet akademinio gyvenimo stebėtojai pranašavo, kad ir Oxfordas nueis panašia kryptimi. Ypač, kad joks kitas Didžiosios Britanijos universitetas jau nereikalauja būsimųjų studentų pasiruošimo klasikinėse kalbose. Buvo manyta, kad gimnazijos taipgi nebemokys lotynų ir graikų kalbų dėl tų palyginti retų gimnazistų, kurie norėtų studijuoti Oxforde.

Tačiau klasicistai laimėjo, nes prieš pat balsavimą jie spėjo įtikinti įtakingus šio universiteto profesorius. Jų tarpe buvo du akademikai: John Sparrow — Warden of All Souls College ir Hugh Trevor Roper — Regius Professor of Modern History. (ISC)

ČEKOSLOVAKIJA— Jaunimo kongresas Prahoje

Čekoslovakijos Jaunimo unijos (CSM) Penktasis kongresas įvyko Prahoje birželio 5—9 d. Buvo nutarta reformuoti unijos organizacinę struktūrą ir veiklos metodus. Tačiau šie pakeitimai nepadarė CSM patrauklesne Čekoslovakijos jaunimui. Specifiškiau kalbant, studentai reikalavo nepriklausomos Studentų sąjungos įkūrimo CSM rėmuose. Šis projektas buvo atmestas. Vietoje šito, CSM rolė būti "rezervu" komunistų partijai bus ypač stiprinama.

Kongresas prasidėjo po ilgų prieškongresinių debatų kurie parodė (pagal "Mlada fronta" (Praha) ir kitus CSM leidinius) bendrą nepasitenkinimą CSM veikla. Rašoma, kad organizacija nepasikeitė net ir po stalininių metų svyravimuos, todėl ir jaunimas savo laisvalaikį nelinkęs praleisti CSM suorganizuotuose pobūviuose. Viso to rezultatas: sumažėjęs organizacijos narių skaičius, kritęs prestižas, o svarbiausia — sumažėjusi CSM įtaka paties jaunimo tarpe. Yra aišku, kad daugumas CSM vadovybės rėmė radikalių pakeitimų projektus ,tačiau komunistų partijos vadovybė, abejodama reformuotos CSM naudingumu siekiant partinių tikslų, priešinosi visokiems pakeitimams.

Kad kompartija tebevaldo CSM, aišku iš naujo organizacijos statuto, kur pavyzdžiui rašoma: "Visi CSM nariai privalo būti susipažinę su KP tikslais ir privalo remti šių tikslų siekiančią veiklą" ir "Visi CSM organai privalo sekti ir pildyti komunistų partijos nustatytas gaires". (IIYA)

GRAIKIJA — Profesoriai įspėjami

Dabartinė Graikijos militarinė junta birželio 21 d. nutarė, kad visi Graikijos universitetų profesoriai, kurie žodžiu ar veiksmu pasipriešina "esamajam socialiniui režimui ar tautiniams idealams", bus pašalinti iš savo tarnybų. Valdžia įgaliojo save suspenduoti mokytojus, kurie neatitinka smulkmeniškam "patriotinio ištikimumo" kriterijui. Pasinaudodamas viską apimančia terminologija, kaip pvz. "neakademinė veikla" ir "nesantaringi tikslai", esamasis diktatūrinis režimas sukūrė įstatymus, kurių dėka bus lengva sutvarkyti bet kokią valdžios kritiką ir opoziciją universitetuos. (IIYA)

MONGOLIJA — Komunistinė "International Union of Students" aptaria nesikišimą ir "humanitarinius" sumetimus

Devintam IUS kongrese, kuris įvyko Ulan Bator, Mongolijoje, šitokie ginčai ypač domino stebėtojus. Aptariant Rytų Europos padėtį, Rumunija pasiūlė rezoliuciją, remiančią nepriklausomybės teisę ir smerkiančią kitų valstybių įsikišimus, sprendžiant valstybingumo problemas. Kitų valstybių delegatai pradėjo griežtai kritikuoti šį rumunų delegacijos pasiūlymą. Tada prasidėjo ilgas, ideologinis ginčas apie "progresyvų įsikišimą". Daugumas argumentavo, kad "Progresyvus įsikišimas yra visuomet pateisintas, o reakcingas įsikišimas visuomet smerktinas". Galutiniame balsavime viena tik Jugoslavija rėmė rumunų pasiūlytą rezoliuciją, kad bet koks įsikišimas į kitos valstybės santvarką nėra pateisinamas.

Bediskutuojant Persijos (Irano) problemą, Irano Studentų sąjungos atstovas pasiūlė rezoliuciją, smerkiančią Sov. Sąjungos siuntas Persijos šahui. IUS sekretoriatą atstovaująs Wlodimierz Konarski lengvai užėmė savo įprastą Sovietų Sąjungos užsienio politikos aiškintojo rolę. Jis aiškino prosovietinę liniją šitaip: Sovietų Sąjunga parūpino ginklus diktatoriškam Šahui "humanitariniais" sumetimais; girdi, jeigu Sovietų Sąjunga nebūtų ginklų parūpinus, tai Vakarai šitai būtų padarę. Į klausimą, ar sovietų parūpinti ginklai nebus ten panaudoti prieš galimą liaudies revoliuciją, Konarskis ciniškai atsakė, kad liaudies sukilimas prieš šahą dabar jau neįmanomas! Irano Studentų sąjungos atstovo pasiūlyta rezoliucija po to jau nepraėjo.

Taigi, supainiotos logikos pagalba, IUS istorija ir toliau pasilieka "nesutepta". Savo 20 metų istorijos laikotarpyje, ši organizacija nėra niekur kritikavus bei smerkus bet kokią Sovietų Sąjungos politiką. Net nė vieną kartą! Čia tikrai įsidėmėtinas faktas. (ISC)

JAV — "Ford Foundation" skatina azijietines studijas

"Ford Foundation" paskyrė 8 milijonus dolerių įvairiems JAV ir Anglijos u-tams skatinti azijietines studijas. Penki JAV universitetai gavo daugiau kaip 5 milijonus dolerių moksliniams tyrinėjimams, siekiant "padidinti Kinijos problemų supratimą Vakaruose ir paruošti specialistus švietimo ir užsienio reikalų tarnyboms Kinijos srityje". Likutis bus padalintas tarp kelių institucijų, remiant tyrinėjimus, liečiančius Japoniją ir Koréją. (IIYA)

ŠALSS EKSKURSIJA JAU EUROPOJ

Šiaurės Amerikos Lietuvių studentų sąjungos suorganizuota ekskursija š. m. liepos 5 d. Alitalia linija išskrido į Europą iš New Yorko Kennedy International aerodromą į Londoną. Ekskursija grįžta rugpiūčio mėn. 14 d. Ekskursijai vadovauja Marija Gailiušytė. Ekskursijoje dalyvauja 24 asmenys iš šių miestų. Iš Clevelando 3 studentai: M. Gailiušytė, M. Stasaitė, A. Kalvaitis, D. Orantaitė, D. Vadopalaitė ir kt. Iš Chicagos 7 studentai: R. Rudaitytė, M. Prapuolenis, S. Lukauskas, V. Bičiūnaitė, J. Barzdukaitė ir kt. Iš Cincinnati 1 studentė — A. Kregždaitė. Iš Los Angeles 1 studentė M. Šepikaitė. Iš Bostono septyni: J. Valiūnaitė, G. Kuncaitytė, M. Gallagher ir kt. Iš New Yorko G. Nutautaitė ir kt.

Ekskursijos tikslas aplankyti ir atnaujinti pažintį su Europos lietuvių jaunimu, kuri užsimezgė Jaunimo metais. Pirmutiniai Amerikos lietuvių studentų bandymai palaikyti artimesnius ryšius su kitų kraštų lietuviais studentais įvyko prieš keleris metus per LSS. Tiems ryšiams sutvirtėti labai padėjo Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas, — buvo įsteigta Pasaulio lietuvių studentų atstovybė, kuriai vadovauja R. Domarkaitė.

Asmeniškas vienų pas kitus lankymasis duoda progos arčiau pažinti jų gyvenimo sąlygas, geriau suprasti vieni kitus. O tas jungia viso pasaulio lietuvius į stipresnį tautinį vienetą, siekiant bendrų tikslų — išlikti lietuviais ir kovoti už Lietuvos laisvę. Susirašinėjimas laiškais neduoda to, ką gali duoti asmeniškas lankymasis.

Ši ekskursija bus plačiai aprašyta lietuvių spaudoje ir ŠALSS 1967 Metraštyje, kuriame atsispindės viso laisvojo pasaulio lietuvių studentų dabartinė padėtis.

Ši ekskursija yra pirmas ŠALSS bandymas praplėsti savo veiklą į kitus kraštus. **k.**

Vienas iš gražiųjų senojo Vilniaus universiteto kiemų.
Nuotr. Z. Kazėno